УзССР Давлат китоб палатаси
Инв.
14 Я 20.4.95

Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1995 йил 7 январь, шанба   № 4 (21.767)   Сотувда эркин нархда.

ФАОЛИЯТИМИЗ ДАВР РУҲИГА МОС БЎЛСИН

Илгари хабар қилинганидек, 4 январь куни халқ депутатлари Навоий вилоят кенгашининг биринчи сессияси бўлди. Унда Президент Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Президент, даставвал, янги сайланган вилоят кенгаши депутатларини уларга сайловчилар томонидан билдирилган юксак ишонч билан қутлади.

Бугун мамлакатимиз меҳнаткашлари ўз келажаги, ўз тақдирларини ўз қўллари билан бунёд этмоқдалар, деди Ислом Каримов. Мустақиллигимиз эълон қилинганидан буён қисқа давр ўтган бўлса-да, халқимиз ва давлатимиз ҳаётида ғоят катта ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий ўзгаришлар юз берди.

Ҳуқуқий-демократик давлат қуришда, Ўзбекистоннинг бозор иқтисодига ўтишида, янги жамият барпо этишда биз ўзимизга хос ва ўзимизга мос йўлни танлаб, ўтган давр мобайнида бу йўлда улкан қадамлар қўйдик.

Шу вақт мобайнида биз мустақил давлатимизга мустаҳкам пойдевор яратдик, деб бугун тўла ишонч билан айта оламиз.

Буни давлатимизнинг Асосий Қонуни ҳисобланган янги Конституциямизни қабул қилганимизда, яратилган ҳуқуқий асос негизида қонунлар, тегишли Фармонларни ва низомларни ҳаётимизга қатъият билан татбиқ этишга киришганимизда яққол кўриш мумкин. Ўтган йил 25 декабрь куни республика Олий Мажлисига, халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига биринчи бор кўппартиялилик асосида ўтказилган сайлов мустақил давлатимизнинг халқаро обрўсига обрў қўшди.

Ишончим комилки, ислоҳот йўлида келажагимиз пойдеворини қуриш учун қилган меҳнатларимиз, тортган қийинчиликларимиз зое кетмайди. Улар тез орада халқимизнинг ҳаёт даражасини кўтаришда, уни ижтимоий ҳимоя қилишда ўз маҳсулини бера бошлайди, деб таъкидлади Ислом Каримов.

Шундан сўнг юртбошимиз Навоий вилоятининг Ўзбекистон иқтисодий салоҳиятида тутган ўрни хусусида сўзлади.

Собиқ СССР тузуми даврида бу юрт мустамлакаликнинг яққол тимсоли эди, деди Президент.

Бу ерда ишлаб чиқарилган ер ости ва ер усти бойликлари Ўзбекистон билан, унинг меҳнаткаш халқи билан ҳисоб-китоб қилинмай ташиб кетиларди. Ишлаб чиқарилган юрт бойлигига ўзбекистонликлар эмас, аксинча, четдан келган раҳбарлар эгалик қилганлар, улар ўз хоҳишларига қараб иш тутганлар.

Яна бир афсусланарли жиҳати шундаки, вилоят ўша даврларда сарсон ва саргардон бўлиб бошқа вилоятларга қўшиб юборилган эди. Мустақиллик туфайли вилоят ўз ўрнини топди, қайта ташкил этилди.

Бугунги кунда мустақил давлатимизнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида навоийлик меҳнаткашлар ҳам фаол иштирок этмоқдалар. Сахийқалб ва меҳнаткаш навоийликлар саноат, қишлоқ хўжалиги ҳамда бошқа соҳаларда бир мунча ижобий натижаларни қўлга киритмоқдалар, деб қайд этди мамлакатимиз раҳбари.

Шу билан бирга бугунги вазиятни танқидий баҳолаб, таҳлил қилсак, Навоий вилоятида раҳбарликнинг бўшаштириб юборилгани халқ хўжалигида амалга оширилаётган ишларнинг давр талабларидан орқада қолишига сабаб бўлмоқда.

Савол туғилади: нега вилоятда талабчанлик ва қатъият бўшаштириб юборилган? Нега вилоят раҳбарларида бугунги кун долзарб масалаларига лоқайдлик, хотиржамлик, бепарволик кайфияти пайдо бўлган? Вилоят аҳлини, меҳнаткашларни бир мақсад йўлида бирлаштириш, бир ёқадан бош чиқариб ишлаш, одамларнинг ғам-ташвишидан, дардидан хабардор бўлиш, уларнинг ғами билан яшаш раҳбарнинг асосий бурчи эмасми? Афсуски, бугунги ҳолат Навоий вилояти раҳбарларининг бундай ғоялардан узоқлигини кўрсатмоқда.

Шундан сўнг Ислом Каримов вилоят халқ хўжалиги тармоқларидаги мавжуд камчиликларни мисоллар билан кўрсатиб ўтди.

Авваламбор, вилоятда ислоҳот суръатлари жуда суст бораётгани кўзга ташланади. Шуниси ачинарлики, 48 та корхонадан 16 таси мулкчиликнинг бошқа шаклларига ўтказилган бўлса-да, уларда ишлаб чиқарилган ялпи маҳсулот атиги 5,5 фоизни ташкил этди, деди Президент.

Минерал ўғит, нитрон толаси, цемент, чорвачилик озуқалари ишлаб чиқариш 1994 йилда 1993 йилга нис-

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИКДА ТАШАББУС КЎРСАТИШ ВА УНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика аҳолисини тадбиркорлик соҳасига кенг кўламда жалб этишни таъминлаш, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳасида хусусий бизнеснинг ролини сифат жиҳатдан ошириш мақсадида:

1. Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, вазирликлар ва идоралар, корпорациялар, концернлар, уюшмалар ва республиканинг бошқа ташкилотлари ўзларининг кундалик фаолиятида:

моддий-техника, ахборот ва кадр ресурсларига эришишда тадбиркорлар билан давлат корхоналарининг тўла тенг ҳуқуқлилигини оғишмай таъминласинлар;

қонунларда кўзда тутилган ҳоллардан ташқари, тадбиркорларнинг тезкор-хўжалик ва хўжалик-тижорат фаолиятига аралашишга йўл қўймасинлар;

томонлардан бирининг айби билан кўрилган зарарни ва бой берилган фойдани қоплаш шарти билан, иқтисодий муносабатларда бошқарув органлари билан тад-

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Ҳ. Р. ҒАФФОРОВНИ НАВОИЙ ВИЛОЯТИНИНГ ҲОКИМИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93 (12-банди) ва 102-моддаларига мувофиқ Ҳаёт Раҳимович Ғаффоров Навоий вилоятининг ҳокими этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 5 январь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

А. А. АЙДАРҚУЛОВНИ НАВОИЙ ВИЛОЯТИНИНГ ҲОКИМИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Абдухолиқ Абдураҳмонович Айдарқулов бошқа ишга ўтгани муносабати билан Навоий вилоятининг ҳокими вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 5 январь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хўжалик юритувчи субъектларни рўйхатга олиш жараёнини осонлаштириш ва тартибга солиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ўз фаолиятини хорижий сармоя иштирокида амалга оширадиган янги тузиладиган корхоналарни ҳуқуқий жиҳатдан экспертизадан ўтказиш ва рўйхатга олиш вазифаси 1995 йил 1 мартдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги зиммасига юкланиб, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги мазкур корхоналарни рўйхатга олиш вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор идоралар билан зарур келишувни таъминлаб, қўшма корхоналарни қонунда белгиланган тартибда рўйхатга олсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги қўшма корхоналар давлат реестрини, шунингдек, хорижий сармоя иштирокидаги корхоналарни рўйхатга олиш учун зарур бўлган ва ижро учун қабул қилинган ҳужжатларни уч ҳафта ичида белгиланган тартибда Адлия вазирлигига топширсин.

3. Белгилаб қўйилсинки, олдин рўйхатга олинган хорижий сармоя иштирокидаги корхоналар ушбу фармонга мувофиқ қайтадан рўйхатга олинмайди.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

— Белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига амалдаги қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида таклиф киритсин;

— Ўзбекистон Республикаси ҳукумати илгари қабул қилган қарорлар, шунингдек, вазирликлар ва идораларнинг меъёрий ҳужжатлари бир ой муддатда ушбу Фармонга мувофиқлаштирилиши таъминлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 6 январь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФУҚАРОЛАРИНИНГ ЧЕТ ЭЛГА БОРИШЛАРИ ТАРТИБИНИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ДИПЛОМАТИК ПАСПОРТИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасида паспорт тизими тўғрисидаги Низом"ни амалга киритиш ҳақида" 1994 йил 23 декабрдаги Фармонини ҳисобга олган ҳолда Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг чет элга бориш тартибини янада соддалаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг чет элга боришларининг тартиби тўғрисида" 1994 йил 17 мартдаги қарори ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

2. Қуйидагилар тасдиқлансин:

Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг чет элга боришлари тартиби иловага мувофиқ;

Ўзбекистон Республикасининг дипломатик паспорти тўғрисидаги низом ва дипломатик паспорт бериладиган шахслар рўйхати; чет элга боришлари махсус розиликни талаб этадиган мансабдор шахслар рўйхати.

3. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Ташқи ишлар вазирлиги ва Миллий хавфсизлик хизмати ўзларининг йўриқнома ҳужжатларини мазкур қарорга мувофиқлаштирсинлар.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 6 январь.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ 1995 ЙИЛ 6 ЯНВАРДАГИ ҚАРОРИГА ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФУҚАРОЛАРИНИНГ ЧЕТ ЭЛГА БОРИШЛАРИ ТАРТИБИ

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Ўзбекистон Республикаси фуқаролари Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ хусусий, жамоат ишлари бўйича, доимий яшашга, сайёҳлар сифатида, ўқишга, даволанишга, ишга, хизмат сафарига чет элга эркин бориш ҳуқуқига эгадирлар.

2. Мазкур тартиб Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг бориш учун чиқиш ҳужжатларини расмийлаштириш талаб қилинмайдиган МДҲга аъзо бўлган мамлакатлардан бошқа хорижий мамлакатларга боришларига жорий қилинади.

3. Чет элга бориш учун зарур бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқароси паспорти Ўзбекистон Республикасида паспорт тизими тўғрисидаги Низомга мувофиқ ички ишлар органлари томонидан берилади.

4. Дипломатик паспортлар билан чет элга бориш Ўзбекистон Республикасининг дипломатик паспорти тўғрисидаги Низомга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги томонидан расмийлаштирилади.

5. Хорижий хизмат сафарларини ташкил этиш ва улардан самарали фойдаланиш учун масъулият хизмат сафарларига юборувчи ташкилотларнинг ва хизмат сафарига юбориш ҳақида қарор қабул қилган органларнинг раҳбарлари зиммасига юкланади.

II. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФУҚАРОЛАРИНИНГ ЧЕТ ЭЛГА БОРИШЛАРИНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ ТАРТИБИ

1. Чет элга бормоқчи бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари белгиланган шаклдаги анкета-аризани тўлдирган ва Ўзбекистон Республикаси паспортини тақдим этган ҳолда яшаш жойлари бўйича ички ишлар органларига мурожаат қиладилар.

2. Ички ишлар органлари фуқароларнинг анкета-аризасини 15 кунлик муддатда кўриб чиқадилар ва унинг паспортига икки йил муддатга чет элга бориш учун амал қиладиган тегишли белги қўядилар, фуқаролар кўрсатилган муддат давомида боришни расмийлаштириш учун ички ишлар органларига мурожаат қилмасдан бир неча марта чет элга боришлари мумкин. Ўзбекистон Республикаси фуқароси паспорти мавжуд бўлмаган тақдирда паспорт бериш ва чет элга боришни расмийлаштириш муддати 15 кундан ошмаслиги керак.

Доимий яшаш учун чет элга кетаётган шахслар учун ҳужжатларни кўриб чиқиш муддати зарурат бўлганда 30 суткагача узайтирилиши мумкин.

Чет элга борувчи фуқаролар хорижий давлатнинг визасини олиш учун тегишли давлатларнинг дипломатик ва консуллик ваколатхоналарига мурожаат қиладилар.

3. Анкета-аризалар 18 ёшга тўлган фуқаролар томонидан берилади. 18 ёшга тўлмаган болалар чет элга боришлари чоғида уларнинг қонуний вакилларининг илтимосномалари берилади.

14 ёшдан 18 ёшгача бўлган болалар доимий яшашга кетаётган ҳолларда кетаётганларнинг розилигини тасдиқловчи нотариусда тасдиқланган ҳужжатлар тақдим этилиши зарурдир.

Доимий яшаш учун кетилаётганда ота-она, эр-хотинларнинг розилигини тасдиқловчи нотариус томонидан тасдиқланган ҳужжатлар — улар вафот этган бўлсалар — вафот этганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси тақдим этилиши керак.

4. Хусусий контракт бўйича чет элга ишлаш учун боришни расмийлаштириш Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги билан келишув бўйича амалга оширилади.

5. Чет элга бораётган ҳамда давлат сири бўлган маълумотлардан воқиф бўлган шахслар анкета-ариза билан биргаликда иш жойи бўйича ташкилот раҳбарларининг воқифлик даражаси тўғрисидаги хулосасини тақдим этадилар.

Фуқароларнинг чет элга боришларини расмийлаштирувчи ички ишлар органлари бунда давлат сирларига бевосита дахлдор бўлган ташкилотлар рўйхатига амал қиладилар.

III. ЧЕТ ЭЛГА БОРИШ ҲУҚУҚИДАГИ ЧЕКЛАШЛАР

Қуйидаги сабаблар чет элга бориш ҳуқуқини чеклаш учун асос бўлиб хизмат қилиши мумкин:

а) агар шахс давлат сири ҳисобланган маълумотлардан воқиф бўлса ёки унинг чет элга боришига монелик қилувчи бошқа шартнома, контракт мажбуриятлари амалда бўлса — бу ҳолатларнинг амал қилиши тугагунга қадар;

б) агар шахсга нисбатан жиноий иш қўзғатилган бўлса — иш судда кўриб чиқилгунга қадар;

в) агар шахс суднинг ҳукми билан алоҳида хавфли рецидивист деб тан олинган ёки милициянинг маъмурий назорати остида бўлса — судланганлик бекор қилинмагун (олиб ташланмагун)га қадар ёки назорат қилиш тўхталгунгача;

г) агар шахс унга суд томонидан юклатилган мажбуриятларни ижро этишдан бўйин товлаётган бўлса — мажбуриятларни ижро этмагунга қадар;

д) агар шахс ўзи тўғрисида сохта маълумотларни берган бўлса;

е) агар судда шахсга нисбатан фуқаролик даъвоси қўзғатилган бўлса — иш кўриб чиқилгунга қадар;

ж) агар шахс чақириқ участкасида рўйхатга олинган ва ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилиши керак бўлса — ҳақиқий муддатли хизматни ўтагунга қадар ёки қонунга мувофиқ ундан озод қилингунга қадар.

IV. ЧЕТ ЭЛГА БОРИШ ҲУҚУҚИ РАД ЭТИЛГАНЛИГИ УСТИДАН ШИКОЯТ ҚИЛИШ ТАРТИБИ

Ушбу тартибнинг III бўлимида назарда тутилган асослар бўйича чет элга боришга рухсат беришнинг рад этилиши, жавоб беришнинг белгиланган муддатдан ортиқча кечиктирилиши устидан фуқаро юқори органга шикоят қилиши мумкин, бу орган бир ойдан ортиқ бўлмаган муддатда жавоб бериши керак, фуқаро унинг қароридан норози бўлганда судга шикоят қилиши мумкин. Мазкур тартибнинг III бўлими "б" ва "ж" бандларида кўрсатилган сабаблар бўйича чет элга бориш ҳуқуқини чеклаш устидан шикоят қилиниши мумкин эмас.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясида сайлов тўғрисидаги Қонуннинг 11-моддасига мувофиқ 1994 йил 25 декабрь куни бўлиб ўтган Олий Мажлисга сайлов якунлари чиқарилди. Маълумки, республикада сайлов кампаниясини ташкил этиш ва уни ўтказиш учун 250 та округ ва 7202 та участка сайлов комиссияси тузилган эди. Сиёсий партиялар ва маҳаллий ҳокимият органлари мамлакатнинг қонун чиқарувчи олий вакиллик органига 250 депутатлик ўрнига 634 номзод, шу жумладан Халқ демократик партиясидан 243 номзод, "Ватан тараққиёти" партиясидан — 141 номзод ва маҳаллий ҳокимият органларидан 250 номзод кўрсатилган ҳамда Марказий сайлов комиссияси томонидан рўйхатга олинган эди. 139 сайлов округида учтадан номзод, 106 сайлов округида иккитадан номзод ва бешта сайлов округида биттадан номзод овозга қўйилди.

Республика бўйича 11248464 киши сайловчилар рўйхатига киритилди, 10526654 киши ёки сайловчиларнинг 93,6 фоизи овоз беришда иштирок этди.

Овоз беришда Тошкент шаҳрида сайловчиларнинг 86,2 фоизи, Андижон вилоятида — 96 фоизи, Бухоро вилоятида — 94,6 фоизи, Жиззах вилоятида — 95,2 фоизи, Навоий вилоятида — 86,9 фоизи, Наманган вилоятида — 97,2 фоизи, Самарқанд вилоятида — 93,8 фоизи, Сирдарё вилоятида — 95 фоизи, Сурхондарё вилоятида — 94,4 фоизи, Тошкент вилоятида — 89,5 фоизи, Фарғона вилоятида — 94,9 фоизи, Хоразм вилоятида — 96,9 фоизи, Қашқадарё вилоятида — 96,9 фоизи, Қорақалпоғистон Республикасида — 96 фоизи иштирок этди.

250 сайлов округининг ҳаммасида сайловчилар овоз бердилар. 205 округда Олий Мажлис депутатлари сайланди, жумладан, Халқ демократик партиясидан — 54 депутат, "Ватан тараққиёти" партиясидан — 6 депутат ва маҳаллий кенгашлардан — 145 депутат сайланди. ХДП номзодлари Ўзбекистон Республикасидаги овоз беришда иштирок этган барча сайловчилар овозининг 30,6 фоизини, "Ватан тараққиёти" партияси номзодлари — 9,8 фоизини олди, яъни "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида"ги Қонуннинг 46-моддасида белгиланган беш фоизлик маррадан ўта олди ва сайланган деб эътироф этилди.

Депутатликка учтадан номзод овозга қўйилган 39 та сайлов округида уларнинг бирортаси ҳам сайловчилар кўпчилигининг овозини ололмади. Сайлов тўғрисидаги Қонуннинг 43-моддасига мувофиқ бу округларда 1995 йил 8 январь куни такрорий овоз бериш ўтказилади. Иккитадан номзод овозга қўйилган ва улардан бирортаси ҳам сайланмаган олтита сайлов округида 1995 йил 22 январь куни қайта сайлов ўтказилади.

Марказий сайлов комиссияси ҳамма жойда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов уюшқоқлик билан, қонун талабларига тўла мувофиқ равишда, фуқароларнинг юксак даражадаги фаоллиги билан ўтганини таъкидлади. Давлат ҳокимияти олий органига мамлакатимизда яшаётган 12 миллатга мансуб фуқаролар сайланди.

Олий Мажлис депутатларини сайлаш мустақил Ўзбекистонда демократик жараённи ривожлантиришда, ҳуқуқий давлатни барпо этиш ишида катта қадам бўлди.

Марказий сайлов комиссияси округ сайлов комиссияларидан олинган протоколларни кўриб чиқиб, Сайлов тўғрисидаги Қонуннинг 11 ва 46-моддаларига амал қилиб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайланган барча депутатларни рўйхатга олиш ҳамда сайланган депутатлар рўйхатини республика ва тегишли маҳаллий матбуот органларида эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилди. Олий Мажлисдаги қолган 45 ўринга депутатлар сайлаш тўғрисидаги маълумотлар қўшимча равишда эълон қилинади.

Мана уч йилдирки республикамизнинг пойтахти Тошкентда Швейцариянинг "Сиба" концерни фирмаси фаолият кўрсатмоқда. Бу давр ичида "Сиба" ҳақиқатдан ҳам республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда беминнат хизмат қилишни йўлга қўйди. Муҳими, у ўлкамиз софлигини таъминлашда ўз улушини қўшмоқда. У бу давр мобайнида республикамизга 200 тоннадан ортиқ қишлоқ хўжалиги экинлари учун экологик тоза препаратлар келтирди.

Ўзбекистон жаннатмакон юрт, тупроғидан олтин унади. Ўлкамизнинг бу хусусияти концерннинг МДҲ мамлакатлари бўйича бош директори Хелмуд Галер-Лангнинг ҳам қизиқишини орттирди.

СУРАТДА: "Сиба"нинг республикамиздаги вакили биология фанлари номзоди Ҳусан Каримов ва бош директор Хелмуд Галер-Ланг ўзаро мулоқотда.

Р.ШАГАЕВ олган сурат (ЎзА).

ФАОЛИЯТИМИЗ ДАВР РУҲИГА МОС БЎЛСИН

(Давоми. Боши 1-бетда).

батан камайтириб юборилди.

Вилоятда йирик, иқтисодий жиҳатдан бақувват корхоналар бўлишига қарамасдан, уларнинг имкониятларидан яхши фойдаланилгани йўқ, бу корхоналар кўпинча ўз ҳолига ташлаб қўйилгани ғоят ачинарлидир.

Капитал қурилиш борасида олиб борилаётган ишлар ҳам талабга жавоб бермайди. Уй-жойларни фойдаланишга топшириш 1994 йилда 1993 йилга нисбатан ниҳоятда паст даражада.

Вилоят меҳнаткашлари ўзи ташаббус кўрсатиб, уй-жой қуриш учун ҳаракат қилса-ю, раҳбарлар бунга йўл бермай ўтирса! Ваҳолонки, биз уларни қўллаб-қувватлаб, ёрдам беришимиз зарур.

Аҳолини иш билан таъминлаш борасида ҳам вилоятда ташкилотчилик, ташаббускорлик сезилмаётир. Жойларда тузилган меҳнат биржалари ходимлари аксарият ҳолларда ўз зиммаларига юкланган вазифалар билан шуғулланмайди. Қўшимча иш жойлари, хусусий, кичик, қўшма корхоналар ташкил этиш билан ҳозиргача ҳам ҳеч ким жиддий шуғулланмаяпти. Айниқса, Томди ва Конимех туманларида аҳвол ёмон. Бу ҳудудларда меҳнат ресурсларининг таъминланиш даражаси 56 фоизни ташкил этганини вилоят раҳбарлари ўйлаб кўрмаган ҳам. Қўшимча иш жойлари яратилмагани сабабли туман фуқаролари Зарафшон ва Навоий шаҳарларига иш излаб боришга мажбур бўлмоқда, деди Президент.

Айниқса, вилоятда аҳолини ичимлик сув ва газ билан таъминлаш бўйича Президент фармонининг ўта сусткашлик билан амалга оширилаётгани кечирилмас ҳолдир. Мамлакатимиз раҳбари ўз нутқида ана шу хусусда ҳам фикр юритди.

Агар вилоят ва туман раҳбарлари ўз вазифаларини сидқидилдан бажариб, эл манфаатини шахсий манфаатларидан юқори қўйганларида эди, газлаштириш Нурота, Конимех ва Навбаҳор туманларида 5-10 фоизни, аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш Қизилтепа, Навбаҳор, Навоий, Нурота туманларида 10-35 фоизни ташкил этмаган бўларди. “Мен сенга, сен менга тегма“ қабилида иш тутадиган бундай раҳбарларга орамизда ўрин бўлмаслиги керак!

Ахир, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш, турмуш шароитини яхшилаш ҳақидаги Фармон ва қарорларнинг ижросини таъминламайдиган, халқнинг оғирини енгил қилишга интилмайдиган, унинг ташвиши билан яшамайдиган раҳбар қандай раҳбар бўлди?

Мустақил давлатимизнинг равнақи нафақат саноатни ривожлантириш, балки қишлоқ хўжалигига ҳам чамбарчас боғлиқлиги ҳаммангизга маълум, деди Президент мамлакатимиз иқтисодиётида қишлоқ хўжалигининг тутган ўрни ҳақида тўхталиб. Ҳаётимизни яхшилаш, аҳоли турмуш даражасини кўтариш, иқтисодиётимизнинг самарадорлигини ошириш, халқимизни боқиш, истиқболимизни режалаш — хуллас, қандай муаммо, қандай масалани кўрмайлик, уларнинг аксарияти биринчи навбатда қишлоқ хўжалигига бориб тақалади. Мана шу соҳада Навоий вилоятида қилинаётган ишлар ҳам талабга жавоб бермайди.

Деҳқончилик саноати уюшмаси хўжаликлари ўтган йили жуда ёмон ишлагани сабабли уларнинг молиявий кўрсаткичлари ниҳоятда паст бўлди. Сабзавот ҳосилдорлиги 1993 йилга нисбатан 6 центнер, полиз маҳсулотлари 4 центнер камайтириб юборилди. Бундан ташқари ўтган йили дон етиштириш режаси 71,7, сабзавот 86,8, полиз маҳсулотлари 77,7, мева 72,4 фоиз бажарилганини қандай баҳолаш мумкин?!

Ғалла мустақиллиги тўғрисида жуда кўп гапиряпмиз, деб сўзида давом этди мамлакатимиз раҳбари. Аммо Навоий вилоятида бу борада олиб борилаётган ишлар мутлақо талабга жавоб бермайди. Ўтган йили Нурота туманида дон етиштириш 20,7 фоиз, Навбаҳор туманида 59 фоиз, Навоий туманида 76 фоиз бажарилгани шу ҳудудларда ҳақиқий раҳбар йўқлигидан, ўзини раҳбар санаганлар эл учун ҳам, юрт учун ҳам қайғурмасдан, фақат ўз манфаатларини ўйлаб иш кўраётганидан далолат беради, холос!

Эътибор беринг, Нурота туманида ҳар гектар ердан атиги 2,1 центнердан, вилоятда эса бор-йўғи 14 центнердан дон ҳосили олинган. Табиий савол туғилади: бу вилоятда раҳбар борми ўзи ё йўқми? Дон режаси уддаланмаса, мева етиштириш ўз ҳолига ташлаб қўйилган бўлса, сабзавот маҳсулотлари йилдан-йилга камайиб кетаётган бўлса, унда шу соҳаларнинг мутасаддилари нима билан шуғулланаяптилар?!

Вилоятда пахтачилик борасидаги ишлар ҳам қониқарли аҳволда эмас. Ҳар гектар ердан олинаётган ҳосил салмоғи ниҳоятда паст. Ўтган йили пахта тайёрлаш режаси зўрға 97,7 фоизга етказилди. Сўрасанг, ҳамма раҳбарлар ўзини пахта билан шуғулланаётган қилиб кўрсатади. Аниқроқ билмоқчи бўлсанг, вилоятда пахтачиликнинг эгаси йўқ!

Вилоятда чорвачилик ҳам эътибордан четда қоляпти. Натижада кейинги икки йил ичида қорамоллар сони 2 минг 700 бош, майда моллар сони эса 100 минг бош камайиб кетган. Қўйлардан қўзи олиш 1994 йилда 1993 йилга нисбатан 302 мингта кам бўлди. Жун сотиш 881 тоннага, қоракўл тери сотиш эса қарийб 380 минг донага, гўшт етиштириш 1992 йилга нисбатан қарийб 13 фоизга, тухум 82,3 фоизга, қоракўл тери тайёрлаш 25,4 фоизга камайтириб юборилган.

Чорвачилик тармоғидаги самарадорлик 1992 йилда 20,5 фоизни ташкил этган бўлса, 1994 йилга келиб бор-йўғи 1,1 фоиз бўлгани учун, вилоятда ким жавоб беради?!

Хўжаликларда чорвачилик маҳсулотларининг камайиб кетиши асосан молларнинг озуқа базасига эътиборнинг сусайгани туфайли бўлмоқда. Сўнгги уч йил ичида Конимех, Томди ва Учқудуқ туманларида яйловларнинг ҳолатини яхшилаш борасида биронта ҳам тадбир амалга оширилмаган.

Ҳисоб-китобларга қараганда, бу туманларда чорва қишловини ўтказиш учун тайёрланган озуқа 10 февралга қадар зўрға етиши мумкин, холос.

Бундай ачинарли вазиятни изоҳлаб, эътиборингизни муҳим бир масалага жалб қилмоқчиман, деди Президент. Албатта, бугун халқимиз бошидан оғир кунларни кечирмоқда. Буни ҳаммамиз тан оламиз. Лекин саноатда ишлаб чиқариш ўсмаса, қишлоқ хўжалигида аҳвол яхшиланмаса, ғалла ҳосили экилган уруғидан кам бўлса, чорвадорнинг подаси очликдан нобуд бўлаверса — халқнинг косаси оқарадими, ҳаётимиз фаровон бўлиши мумкинми?

Раҳбарларнинг эътиборсизлиги, лоқайдлиги, моддий ва маънавий қўллаб-қувватламаслиги туфайли фермер хўжаликлари, жумладан, ўтган йили Томди туманида 5 та фермер хўжалиги ўз фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлган. “Тадбиркор“ банки эса кредит ресурслари ажратмаётир.

Биргина шу тумандаги фермер хўжаликларининг техника сотиб олиш учун 139 минг сўм кредит ресурси олиш ҳақидаги аризаси бугунги кунга қадар қондирилмаган. Бундай аҳвол юзага келишига сабаб нима? Очиғини айтиш керак, бунинг асосий сабаби раҳбарларнинг ўзлари ҳали ҳам ислоҳотларнинг асл моҳиятини тушуниб етмаганлигидадир. Уларнинг ўзлари тушуниб етмаганликларидан кейин одамларга мулк, ерга эгалик қилиш моҳиятини қандай тушунтириб берсинлар?

Вилоятда мулк шаклларини ўзгартириб, жамоа, ширкат ва ижара хўжаликларига айлантириш номигагина амалга оширилган. Хўжалик бошқаруви ҳамон эскича қолаётир. Бошқарув идорасида аввал 80-100 нафар киши ишлаган бўлса, ҳозир ҳам шунча ходим фаолият кўрсатмоқда. Ўроқда йўқ, машоқда йўқ, хирмонда ҳозир бўлганлар билан раҳбарларнинг ҳали-ҳамон муросасозлик қилаётгани айниқса ташвишланарли ҳолдир, дея қайд этди республикамиз раҳбари.

Хўжаликларнинг ичида маҳсулот етиштириш бўйича ички шартномалар тузилмаган, ер одамларга бир неча йилга ижарага бўлиб берилмаган, бошқа асосий воситалар бепул мулк қилиб топширилмаган. Чўпонлар ва бошқа ходимлар мулк эгаси экани ҳақидаги тушунчага ҳам эга эмаслар. Даромадларни мустақил тасарруф қилишни билмайдилар, фойдадан улуш олиш тартибини тушунмайдилар.

Бозор иқтисодиёти шароитини англаб етмаган раҳбарлар республика идораларига, давлат бизга ёрдам берсин, деб мурожаат қилишни ҳали ҳам давом эттирмоқда. Одамлар бир нарсани тушуниб олиши керак, эски вақтлар қайтиб келмайди. Кимки ўша даврни қўмсаётган, қайтаришга уринаётган бўлса, у ўз жойини бошқаларга бўшатиб қўйгани маъқул!

Вилоятда қурилиши тугалланмаган объектларни сотиш ишлари ҳам яхши йўлга қўйилмаган. Шу кунга қадар 267 та чала объектларнинг бор-йўғи 5 таси сотилганини қандай тушуниш мумкин?!

Хусусийлаштирилаётган объектларни ер майдони билан баҳолаб сотиш ташкил этилмаган. Ҳозирча биронта ҳам объект ер майдони билан бирга сотилган эмас. Вилоят, туман раҳбарлари бу билан давлат бюджетига тушадиган фойдага тўсқинлик қилмоқдалар. Бу аҳволга ортиқ тоқат қилиб бўлмайди.

Савдо, маиший хизматни яхшилаш чоралари давр талаблари асосида қайта кўрилмаётир. Савдо дўконларини хусусийлаштиришдан мақсад маҳсулот турларини кўпайтириш, аҳоли талабларини қондириш йўлларини излаб топиш бўлса-да, вилоят раҳбарлари унинг моҳиятини тушуниб етмаяпти.

Вилоят раҳбарларига, нима учун пулнинг қайтиб тушиши кам, нега одамларга ўз вақтида маош тўланмайди, деган саволни берсанг, бизда бозор йўқ, савдода мол кам, одамлар бошқа шаҳарларга бориб савдо қилиб келади, деган жавобни айтади.

Оғзингизни очиб ўтирган билан биров сизларга молларни келтириб берармиди? Нима учун хусусийлаштирилган савдо шохобчаларига етарли моллар келтирилмайди, янги хусусий дўконлар, бозорлар қурилмайди? Нима учун бундай ишлар қўлидан келадиган тадбиркорлар излаб топилмайди? Ё Навоийда ишбилармон кишилар йўқми? Яқинда Президент ҳузуридаги идоралараро кенгашда иштирок этган ишбилармонларнинг фикрларига аҳамият бердингизми? Нима учун улар қилаётган ишларни Навоийда амалга ошириш мумкин эмас? Боқимандалик қачонгача давом этиши мумкин?

Халқ таълими, соғлиқни сақлаш соҳасида ҳам камчиликлар талай. Болалар боғчалари, мактабларни таъмирлаш, ўқитувчи, тарбиячи, тиббиёт ходимларини ижтимоий ҳимоялаш масалалари эътибордан четда қолмоқда. Касалхоналарда дори-дармон, кераксли жиҳозлар етишмайди. Оналар ва болалар ўлими бўйича кўрсаткич вилоятда ҳамон юқорилигича қолмоқда.

Республикамиз бўйича жиноятчилик 1994 йили 1993 йилга нисбатан 20 фоиз камайган бўлса, Навоий вилоятида бу кўрсаткич 10 фоиз ортган. Оғир тур аги жиноятлар 20 фоиз, қасддан одам ўлдириш 11 фоиз, номусга тегиш 9,5 фоиз, талончилик 5 фоиз, фирибгарлик 54 фоиз, безорилик 57 фоиз кўпайган. Ҳозирга қадар содир этилган жиноятларнинг 668 таси, шу жумладан, 518 та оғир турдаги жиноят очилмасдан қолган.

Бундан кўриниб турибдики, маъмурий органлар олиб бораётган ишлар талабга жавоб бермайди, деди Ислом Каримов. Жойларда ҳокимлар билан улар ўртасида ҳамкорлик, жиноятчиликнинг олдини олиш, унга қарши кураш олиб боришда жамоатчилик ёрдами сезилмаяпти. Мазкур камчиликларнинг содир бўлишига жойларда раҳбарлик лавозимларига нолойиқ, тасодифий кадрлар келиб қолиши сабаб бўлмоқда.

Вилоятда кадрларни тарбиялаш, танлаш, жой-жойига қўйиш, ёш мутахассислар, ишбилармонлар билан ишлаш яхши йўлга қўйилмаган. Кадрларни тарбиялашга эътибор берилмаяпти. Натижада кадрлар тез-тез алмаштирилмоқда. Айниқса, Навоий, Томди, Нурота, Конимех туманларида кадрларни танлашга эътибор йўқ.

Хулоса шуки, вилоятда раҳбарлик тизими ташаббускор, тадбиркор, масъулиятни чуқур ҳис эта оладиган кадрлар билан мустаҳкамланмаган.

Айрим раҳбарлар эл-юрт манфаатидан ўз манфаатини устун қўймоқда, нопок ишларга қўл урмоқда. Натижада халқ хўжалигининг барча соҳаларини жадал ривожлантириш давр талабларидан орқада қолган. Фармон ва қарорлар бажарилиши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Раҳбарлар ўртасида хотиржамлик, ўзибўларчилик ҳоллари юзага келган. Бу эса вилоятда ижтимоий-сиёсий аҳволнинг ёмонлашувига сабаб бўлмоқда.

Аминманки, Навоий вилояти меҳнаткашлари ориятли, танти, фидойи инсонлар. Оддий меҳнаткашдан тортиб раҳбаргача — ҳамма қўлни-қўлга бериб меҳнат қилиши, миллатидан қатъи назар, элим деб, юртим деб ёниб яшаши керак. Маҳаллийчиликка барҳам бериш, республикамиз тараққиёти, ривожига ўз ҳиссасини қўшиш шу заминда яшаётган ҳар бир кишининг қалб амрига айланмоғи зарур, деди Ислом Каримов пировардида.

Сессияда ташкилий масала кўрилди. Республика Президентининг тавсиясига биноан Навоий кон-металлургия комбинатининг 5-кон бошқармаси директори лавозимида ишлаб келаётган Ҳаёт Ғаффоров Навоий вилояти ҳокими этиб тасдиқланди.

Сессияда республика Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э.Халилов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов қатнашди.

(ЎзА).

Маҳалла — аҳиллик қўрғони

“ОБИ МАҲШАД“ ФИРҚАЛАРИ

“Оби маҳшад“да тез-тез бўлади бундай тадбирлар. Айниқса, маҳаллага ЎзХДП аъзоси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мураббий-тренер Мамажон Аҳмедов оқсоқол бўлгач, ишлар янада жонланиб кетди. Ота-оналарнинг мактабларга бориши анъанага айланди.

Шу боис 10 нафар йигит-қиз тест синовларидан муваффақиятли ўтиб, олий ўқув юртларнинг талабалари бўлишди. Етти нафар ўқувчи вилоят аълочи ўқувчилар слётида қатнашди.

М. Аҳмедов ташаббуси билан бу ерда спортчиларнинг доимий машғулоти йўлга қўйилган. Болалар ўзлари учун спорт майдончаси қуриб олишди. Кейинги йилларда маҳалладан 3 нафар спорт устаси, 3 нафар республика чемпиони етишиб чиқди. Тўй-маъракаларни ихчамлаштириш, оила тотувлигини таъминлаш борасида ҳам ибратли тадбирлар амалга оширилмоқда. Натижада оила бузилишига йўл қўйилмаяпти.

Бу галги маҳалла байрамида ана шу каби эзгу ишлар яна бир бор айтиб ўтилди.Шаҳар партия кенгаши биринчи котиби А. Салоҳиддинов, Сиёб тумани маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгаши раиси С. Шарипов турар-жойларда олиб борилаётган тарбиявий тадбирлар хусусида сўзлашди.

Маҳалла фаолларидан аэропорт ходими Тилло Шодиев, боғча тарбиячиси Дилором Мирмуҳаммедова, ўқитувчи Қаноат Зоҳидова, кўн заводи ишчиси Соҳиба Ваҳобова, ҳуқуқчи Мамлакат Нуруллаева — жами 18 кишига партия билетлари топширилди. Ўша куни маҳалла қошида бошланғич партия ташкилоти тузилди ва муаллима Қ. Зоҳидова унга котиб этиб сайланди.

Ўқувчилар ўз ота-оналарини мазмунли адабий-бадиий томоша ва куй-қўшиқлар билан хурсанд этдилар,билим ва зукколикларини намойиш қилдилар. Маҳалла спортчиларининг кўргазмали чиқишлари ҳам тўпланганларда катта қизиқиш уйғотди.

Фармон ТОШЕВ,
“Ўзбекистон овози“ мухбири.

Суратларда: партия билетларини топшириш пайти (юқорида); пастдаги суратда эса маҳалла чойхонасида ёшлар ҳордиғи акс этган.

В. Тимченко олган суратлар.

ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИКДА ТАШАББУС КЎРСАТИШ ВА УНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

биркорларнинг икки томонлама масъулияти принципига амал қилсинлар.

Ўзбекистон Республикасининг Прокуратураси ва Адлия вазирлиги тадбиркорлар ва хусусий мулк эгаларининг ҳуқуқларига риоя этиш юзасидан қабул қилинган қонунлар ҳамда фармонларнинг қатъиян бажарилишини назорат қилишни таъминласинлар. Уларни сўзсиз бажариш ва бузғунчиликларнинг олдини олиш борасида тезкор чораларни кўрсинлар.

2. Белгилаб қўйилсинки, хусусий корхоналар қонунларда кўзда тутилган ҳужжатларни улар жойлашган ҳудуддаги ҳокимиятга топширгандан кейин уч кун муддат ичида белгиланган тартибда давлат томонидан рўйхатга олинади.

Корхоналарни рўйхатга олишни ташкил қилиш учун жавобгарлик ўз мақомларига кўра тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг ўринбосарлари бўлмиш Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитасининг ҳудудий бошқармалари бошлиқларининг зиммасига юклансин ҳамда ҳокимликларнинг тегишли бўлимлари ва хизматлари уларга бўйсундирилсин.

3. Ўзбекистон Республикасининг Давлат мулки қўмитаси 1995 йилда Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга кўмаклашувчи жамғармага давлат мулкини хусусийлаштиришдан тушган реконструкциялаш, техника билан қайта қуроллантириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш учун мўлжалланган маблағларнинг 50 фоизга қадарини топширсин.

Мазкур маблағлар аввало лойиҳаларни амалга оширишда ўз улуши билан қатнашиш, кредитлар бериш, шунингдек тижорат банкларининг кредитлари бўйича кафолатлар бериш йўли билан тадбиркорларни қўллаб-қувватлашга сарфлансин.

4. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва қайта ишлаш, халқ истеъмол моллари, ишлаб чиқариш-техника аҳамиятидаги маҳсулотларни, бинокорлик материалларини ишлаб чиқариш, шунингдек қурилиш фаолияти билан, таъмирлаш, тузатиш-қурилиш, маиший ва коммунал хизматлар кўрсатиш билан шуғулланувчи хусусий корхоналар рўйхатга олинган кундан бошлаб дастлабки икки йил мобайнида даромад (фойда) солиғи тўлашдан озод қилинсинлар.

5. Белгилаб қўйилсинки, хусусий корхоналарнинг даромади (фойдаси) дан олинадиган солиқ миқдорини ҳисоблаб чиқиш чоғида солиқ солинадиган база ишлаб чиқаришни кенгайтиришга, қайта ташкил қилишга, техника билан жиҳозлашга сарфланадиган маблағ миқдорида камайтирилади.

6. Хусусий корхоналарда ёлланиб ишлайдиган ходимлар сони бўйича амалдаги чеклашлар бекор қилинсин.

7. Хўжалик судларига хусусий корхона эгаларидан пошлина ҳақини олдиндан тўлаттирмай даъво аризаларини қабул қилишга рухсат берилсин, кейинчалик унинг ҳақи суд қарори чиқарилгандан сўнг сўзсиз ундириб олинсин.

8. Хусусий тадбиркорликни ривожлантиришнинг моддий-техника негизини амалда мустаҳкамлаш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг Давлат мулки қўмитаси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, корпорациялар, концернлар ва уюшмалар билан биргаликда:

Маҳсулот ишлаб чиқаришни, савдо-сотиқни ва турли хизматлар кўрсатишни ташкил қилиш учун фойдаланилмай ётган ишлаб чиқариш биноларини белгиланган тартибда хусусий корхоналарга ижарага беришни;

чала қурилган ишлаб чиқариш иншоотлари ҳамда фойдаланилмаётган ускуналарни кимошди савдоси ва танловлар орқали сотишни амалда кенг жорий қилсинлар.

9. Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Ўзбекистон Республикасининг Давлат мулки қўмитаси, “Ўзбексавдо“ давлат уюшмаси, “Ўзбекбирлашув“, “Ўзтайёрловсавдо“ уюшмаси:

1995 йилнинг 1 чорагида деҳқон (фермер) лардан ва хусусий корхона эгаларидан қишлоқ хўжалик ва саноат маҳсулотларини харид қилувчи доимий ишлайдиган улгуржи ихтисослаштирилган бозорларни ташкил қилсинлар;

бўш ётган биноларни тадбиркорларнинг тайёр маҳсулотлари сақланадиган омборларга айлантириш ва улардан фойдаланишга кўмаклашсинлар.

10. “Ўзулгуржибиржасавдо“ уюшмаси, “Ўзбекенгилсаноат“ давлат уюшмаси, “Маҳаллий саноат“ давлат корпорацияси, “Ўзбекбирлашув“, “Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш“ давлат қўмитаси:

Товар ишлаб чиқарувчи тадбиркорларни маҳаллий хомашё ва материаллар билан таъминлайдиган улгуржи-воситачи тузилмаларни;

хом ашё ва материалларга буюртмаларни йиғиш, уларни харид қилиш, навларга ажратиш, сақлаш, зарур ҳолга етказиш ҳамда уларни тадбиркорларнинг буюртмалари бўйича сотиш билан шуғулланувчи тижорат марказлари ва савдо уйларини ташкил қилсинлар.

11. Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. З. Усмонов республиканинг катта шаҳарларида супермаркетлар барпо этишда хусусий корхона эгаларига ёрдам кўрсатсин.

12. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига турар жой биноларини улар жойлашган ер участкалари билан бирга хорижий юридик ва жисмоний шахслар — дипломатия корпусининг ходимларига, Ўзбекистон Республикасига вакил қилиб юборилган матбуот ходимларига, фирмалар, компаниялар ва халқаро ташкилотлар доимий ваколатхоналарининг ходимларига, қўшма корхоналарда доимий асосда ишлайдиган шахсларга, шунингдек республикада доимий истиқомат қиладиган ва яшаш учун гувоҳномага эга бўлган шахсларга хусусий мулк қилиб сотишларига рухсат берилсин.

13. Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги, Давлат мулки қўмитаси, Адлия вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда ўн кун муддат ичида Молия вазирлиги ҳузурида қимматбаҳо қоғозлар бўйича доимий ишлайдиган республика комиссиясини ташкил қилсинлар.

14. Ҳар йили хусусий корхоналар эгаларининг танловларини ўтказиб, ғолибларни — экспортга маҳсулот чиқариш билан шуғулланувчи фирмаларни халқаро кўргазмалар ва ярмаркаларда таништириб туриш тўғрисида Тадбиркорлар уюшмаси билан Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга кўмаклашувчи жамғарманинг таклифи қабул қилинсин.

15. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Давлат мулки қўмитаси билан биргаликда бир ой муддат ичида бозор муносабатлари соҳасидаги мутахассисларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш тармоғини кенгайтиришга оид тадбирлар тизимини ишлаб чиқсин.

16. Тошкент шаҳар ҳокими шу йилнинг 1 чорагида республика жамғарма биржаси ва республика кўчмас мулк биржасига уларнинг фаолияти учун нормал шарт-шароитларни таъминлаб берадиган бинолар ажратилишини таъминласин.

17. Ўзтелерадио, газета ва журналларнинг таҳририятлари хусусий корхона эгаларининг иш тажрибасини тарғиб қилишни авж олдирсинлар, уларнинг аниқ-равшан намуналари асосида тайёрга айёрлик психологиясини бартараф этиш ва улар шу негизга таяниб ўзларининг моддий фаровонлигини таъминлаши, шунингдек хайрия фаолиятини амалга ошириши соҳасидаги кенг имкониятларни намойиш қилсинлар.

18. Вазирлар Маҳкамаси ўн кун муддат ичида ушбу Фармонни рўёбга чиқаришга оид қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1995 йил 5 январь.

Ажиниёз номидаги Нукус Давлат педагогика институти ташкил этилганига 60 йил тўлди. Шу муносабат билан мухбиримиз институт ректори. Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, фалсафа фанлари доктори, Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Жуманазар Бозорбоев билан суҳбатлашди.

КАМОЛОТ БОСҚИЧИ

-- Домла, аввало институтнинг кечмиши, тарихи ҳақида сўзлаб берсангиз.

-- Қорақалпоғистон Халқ Комиссарлари Советининг қарори билан 1934 йилнинг июнида Тўрткўл шаҳрида ташкил этилган мазкур олий даргоҳнинг тайёрлов бўлимига дастлаб 18 ўқувчи қабул қилинган. Кейинчалик у туман ва қишлоқлардан келган ёшлар ҳисобига кенгайиб борган. Ҳозирги кунда институтимизда 3710 талаба таҳсил олмоқда. Шу рақамнинг ўзиёқ масканимиз кадрлар тайёрлаш соҳасида қанчалик тез суръатлар билан ривожланганлигини кўрсатади.

-- Шу ўринда ўша йиллари институтга раҳбарлик қилган, дарс берган профессор-ўқитувчиларни бир эслаcангиз.

-- Институтга турли йилларда И. Ибрагимов, Дилманов, Ахметжанов, А. Аширова, Рафиқов, Бозоровлар раҳбарлик қилишган. Ташкил этилганида унинг таркиби икки -- қорақалпоқ тили ва адабиёти ҳамда математика факультетларидан иборат бўлган. Ўша йиллари республикамиз зиёлиларининг устози ҳисобланган, филология фанлари бўйича биринчи доктор ҳисобланмиш таниқли ёзувчи Нажим Давқораев институтда қорақалпоқ тили ва адабиёти фанидан биринчи сабоқ берган. 30-йилларнинг иккинчи ярмидан бошлаб бу устозларнинг сафи маҳаллий кадрлар ҳисобига кенгайиб боради. Уруш йилларида профессор-ўқитувчилар, талаба ёшлар 97-Қорақалпоқ миллий ўқчилар бригадаси таркибида фронтга, Ватан ҳимоясига отландилар. Улар орасида институт директори Д. Бозоров, шунингдек, Т. Бекимбетов, К. Айимбетов, М. Маҳмудов, Б. Канназаров каби ўқитувчилар билан бирга биринчи битирувчи, кейинчалик Совет Иттифоқи Қаҳрамони П. Нурпеисов ҳам бор эди. Биз бу давр ҳақида кенг маълумот берадиган қизиқарли фактларни тўпладик ва улар ҳозир 60 йиллик юбилей муносабати билан ташкил этилган музейга қўйилди.

-- Албатта, урушдан кейинги йилларда ҳам пединститут ҳаётида катта ўзгаришлар юз берди. Республикани малакали ўқитувчилар билан таъминлаш, илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш соҳасида улкан ютуқларга эришилгани маълум. 1976 йилда институт негизида Нукус Давлат университетининг ташкил этилиши ҳам тасодифий бўлмаса керак?

-- Бу -- пединститутнинг узоқ йиллар давомида илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш соҳасида эришган муваффақиятининг, тадрижий ривожланишининг ўзига хос амалий кўриниши. Бошқачароқ қилиб айтсак, пединститут негизида университет очиш учун ҳаётий зарурат вужудга келган эди. Қорақалпоғистон биринчи университетининг ташкил этилиши, республикамиз ҳаётида улкан воқеа бўлди. Мен бир неча йил Қорақалпоғистон республикаси халқ таълими вазири лавозимида ишладим. Ўшанда Қорақалпоғистон мактаблари учун юқори малакали ўқитувчи кадрларнинг етишмаётганлигининг гувоҳи бўлдим. Мактабларда, бошқа тарбия муассасаларида бу соҳада катта қийинчиликлар, муаммолар борлигини кўрдим. Университет кадрлари ўрта мактаб талабидан узоқда бўлиб, педагогика фани кам ўрганилди. Натижада Қорақалпоғистон учун пединститут жуда зарур экан, деган хулосага келдим ҳамда мазкур институтнинг қайта ташкил қилинишида қатнашдим. Ташаббусимизни Ўзбекистон ҳукумати тўла маъқуллади ва 1990 йилнинг август ойида Нукус Давлат пединститути қайта ташкил этилиб, ўн бир мутахассислик бўйича малакали кадрлар тайёрлашга киришилди.

-- Ўзбекистонда олий таълим тизимини ислоҳ қилиш соҳасида бир қанча ишлар амалга оширилмоқда. Бу жараён Сизларда қандай кечяпти?

-- Бу йўналишда ҳам сезиларли ўзгаришлар бор. Халқ таълими ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари томонидан ишлаб чиқилган қарорлар, кўрсатмалар негизида ўқув-тарбия жараёнларига муайян ўзгаришлар, янгиликлар киритилди. Айрим ўқув дастурлари, дарслик ва ўқув қўлланмаларини давр талабига мослаштириб, қайта яратиш ишлари бошланди. Кўпгина ижтимоий-сиёсий фанларни ўқитиш жараёнининг мазмуни тубдан ўзгартирилди. Ўқув режаларига қорақалпоқ халқининг анъана ва удумлари курсининг киритилгани мақсадга мувофиқ бўлди. Талабаларнинг фанлардан ўзлаштиришини назорат қилишнинг янги шаклларидан фойдаланаяпмиз.

-- Таълим билан тарбия гўё бир қушнинг икки қанотидай бир гап. Уларнинг бирини иккинчисидан ажратиб бўлмайди. Ўқув жараёнида эришилган ҳамма ютуқларимизнинг негизи, менимча, тарбиявий ишларимиз ҳам яхши йўлга қўйилганлиги билан изоҳланса керак.

-- Худди шундай. Биз таълим жараёнига қанчалик масъулият билан ёндошсак, тарбия масалаларига ҳам шунчалик эътибор билан қараймиз. Бу соҳада бизнинг фахр билан тилга олса арзигулик тарбиявий ишларимиз бор. Институтимизда «Тўмарис», «Зийуар» ансамбллари ишлаб турибди. 1994 йил -- Оила йилига бағишлаб бир неча тадбирларни амалга оширдик. Ҳар йили «Наврўз» байрами бизда намунали ўтади. Тарбиявий ишлар соҳасида эришган муваффақиятларимиз учун 1992 йилнинг якуни бўйича институтимиз Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашининг Ҳурмат Ёрлиғи билан тақдирланди.

-- Жуманазар Бозорбоевич! Раҳбарлик фаолияти билан бирга айни замонда, кўплаб фан номзодлари ҳамда фан докторлари тайёрлаган устозсиз. Доцент У. Алеуов билан ҳамкорликда Москвадаги маданият ва умуминсоний қадриятлар халқ академияси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги томонидан ташкил қилинган конкурсда «Мовароуннаҳр халқлари педагогикаси тарихи концепцияси лойиҳаси» билан қатнашиб, Ўзбекистонда биринчи ўринни эгалладингиз. Кейинги йилларда умр йўлдошингиз, Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи К. Давлетова билан ҳамкорликда «Одобнома» дарслик қўлланмасини яратдингиз. Мавриди келганда, қувончли бир фактни ёдингизга солмоқчиман. Республикамиз Президенти И. А. Каримов Олий ўқув юртлари раҳбарлари билан бўлган учрашувда Сизнинг Олий таълим тизимини ислоҳ қилиш масалалари бўйича билдирган фикр ва мулоҳазаларингизни маъқуллаган, жумладан, шундай деган эди: «Оқсоқол Жуманазар Бозорбоевнинг айтган таклифларини, албатта, амалга ошириш керак. Шундай оқсоқоллар орамизда кўп бўлсин».

-- Раҳмат, яхши эслатдингиз. Чиндан ҳам Президентимизнинг ўша учрашувдаги илҳомбахш сўзлари қалбимга абадий муҳрланиб қолган ва у мени янада фаолроқ, самаралироқ ишлашга руҳлантирди. Юртбошимизнинг ишончини оқлашга астойдил ҳаракат қиляпман. Бу -- менинг раҳбарлик ва илмий педагогик фаолиятимнинг бош мезони, асосий мазмунидир.

Р. ЕШИМБЕТОВ суҳбатлашди.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ВАШИНГТОН. Америка Қўшма Штатлари конгрессининг навбатдаги сессияси очилди.

Мамлакатнинг ички ва ташқи сиёсатини кўриб чиқаётган конгрессга Президент Билл Клинтон халқаро ҳамжамиятнинг Ироққа нисбатан эълон қилган барча жазо чораларини ўз кучида сақлаб қолишни тавсия қилди. Ироқ аввалгидай минтақавий тинчлик ва хавфсизликка таҳдид солмоқда, дейилади АҚШ Президентининг сенат раҳбарияти ва конгресс вакилларига юборган хатида.

* * *

БМТ. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош котиби Бутрос Ғолий 1995 йилдаги фаолиятини тинчликни сақлаш муаммоларини ҳал этиш билан бошлашга қарор қилди. У масалага янгича ёндашиш йўллари баён қилинган ҳужжатларни Хавфсизлик Кенгашига тақдим этишни мўлжалламоқда. Бу ҳақда БМТ бош котибининг расмий вакили Аҳмед Фаузи хабар қилди.

* * *

РИМ. Италия 1995 йилнинг 1 январидан БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолигидан чиқди. Лекин собиқ Югославияда тинчликни сақлаш бўйича тузилган «Мулоқот гуруҳи»да иштирок этишга расман таклиф этилди.

Италиянинг БМТ қошидаги доимий ваколатхонаси «Мулоқот гуруҳи»нинг бу йилги биринчи мажлиси Нью-Йоркда бўлиб ўтгани ҳақида хабар қилди.

* * *

НАЙРОБИ. Сомалидаги мухолиф тўдалар ўртасида аёвсиз жанглар давом этмоқда. Сўнгги бир неча кун ичида мамлакат пойтахтида 13 нафар киши ҳалок бўлган, 237 нафари эса жароҳатланган. Айрим хабарларга кўра, жангда тўплар, танкага қарши ишлатиладиган қуроллар кенг қўлланилмоқда. Пойтахтдаги шифохоналар маъмурияти жароҳатланганлар расман эълон қилинганидан бир неча баробар кўпроқ, дея ҳисоблашмоқда.

* * *

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. Шу йил бошидан Бразилия, Аргентина, Уругвай ҳамда Парагвай иштирокидаги Лотин Америкаси жанубий давлатлари умумий бозори фаолият бошлади.

Мазкур давлатлар ўртасида имзоланган битимга мувофиқ, ушбу бозорда сотиладиган тўққиз минг махсулот турининг 85 фоизидан солиқ олинмайди. Маҳсулотлар турининг 15 фоизидан олинадиган солиқлар ҳам 1999 йилгача босқичма-босқич бекор қилиб борилади.

* * *

КИЕВ. Украина Президенти Леонид Кучма яқин кунлар ичида Грузияга расмий ташриф буюради. Музокаралар чоғида икки томонлама алоқаларни ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилиш режалаштирилмоқда.

Ташриф чоғида имзолаш учун бир қанча иқтисодий ҳужжатлар, жумладан, эркин савдо тўғрисидаги, сармояларни ўзаро ҳимоя қилиш ҳақидаги битимлар ҳамда қўшма корхоналар ташкил этиш борасидаги шартномалар тайёрланмоқда.

(Жаҳон ахборот агентликлари ва газеталаридан олинди).

Очерк

ХИДИР СУВОНОВИЧ ВА... ЧОРШАНБИЕВ

Бойсунликлар юртдошлари Чоршанбиевни «Хидир Сувонович», деб эъзозлаб тилга олишади.

Менинг кўзимга бўлса Чоршанбиев бир одаму, Хидир Сувонович бошқа бировдай туюлади.

«Хидир Сувонович» деб тилга олганда кўплар унинг лавозимини, мавқеини эътиборга тутишар деб, ўйлайман. Ахир, кимсан, республикада ягона ҳисори қўйчиликка ихтисослашган наслчилик хўжалигининг директори. Ҳудуди 84 минг гектардан иборат хўжаликнинг 30 мингга яқин қўйи бор. Уфқларга чўзилиб кетган ғаллазорларию, агалит, керамзит конлари бор.

Бироқ мен Чоршанбиев билан учрашиб қолсам, унинг директорлигини унутиб қўяман.

Энди кўришиб сўрашгандан сўнг касб-корлик-да, ишларини суриштирасиз. Масалан, худди томдан тараша тушгандай бу йил қанча жун ишлаб чиқардинглар, дейсиз. Шунда директорнинг чап кўзи сал қисилгандай бўлади. «Буни ўқиб кўринг-да», дегандай қилиб, столнинг устида туман газетасини суриб қўйган бўлади. Саҳифада -- шеър. Шеърнинг юқорисида «Хидир Чоршанбиев», деган имзо. Шеър бўлганда ҳам қаймоқдеккина. Ҳар мисрасидан мусиқа томчилаб туришини айтинг.

-- Хидир аканинг шеърларини ҳатто Холиқ Хурсандов қўшиқ қилиб айтади, -- деб гап қистиради кимдир.

-- Хурсандов айтган, айтадиган қўшиқларни бўлса бутун Бойсун, бутун Сурхондарё айтмоқда, -- деб қўшимча қилади иккинчи бир киши.

Шеър баҳона адабиётдан гап очилиб кетди. Бу мавзудаги гурунгни бўлса Чоршанбиев Шукур Холмирзаевдан бошлаб, Шукур Холмирзаев билан тугаллайди. Вақтида иккалалари бирга ўқишган. Дўсту қадрдон Шоберди бахши Чоршанбиевни кўраверса, мақтангани келаверади. Сиз, Хидир Сувонович, бир шеърингиз босилган газетани бир йил чўнтагингизга солиб юрсангиз, мен қирқта достонни мияма жойлаб юраман, дейди. Чоршанбиев ҳам бўш келса-чи. «Керак бўлса мен Холмирзаевнинг ҳамма романларини, ўзимиздан чиққан яна бир шоирнинг ҳамма шеърларини ёддан биламан», дейди. Билади ҳам. Бир гал Чоршанбиев «Йўловчи» романини таҳлил қилиб бошлаган ёдимда. Таҳлил эмас, тафсир қилди. Парчама-парча келтиради. Ёзувчининг ютуғи қайдаю, камчилиги қайда -- шарҳ беради. Эй, хотирангиз балли, Хидир Сувонович, деганман мен ўшанда.

Жарангланган овозию, нотиқлигини айтинг. Ўзбекистон Халқ демократик партияси туман кенгашининг бир йиғинида Чоршанбиев бўлса сўзга чиқиб, зални ўн беш дақиқа оғзига қаратиб гапирди. Иссиқда эриб, бошда ухлаб ўтирганлар унинг гапи тугаганидан сўнг қарсак чалиб юбордилар. Йиғилишдан сўнг: Сиз, Хидир Сувонович, туман кенгашига котиб бўлсангиз, бу кенгаш тумандаги энг нуфузли ташкилотга айланарди, дедим.

Бу гапимга Чоршанбиев мийиғида кулиб қўйганди. Мана, мен билан Хидир Сувонович қандай одам!

Бироқ гурунг хўжаликнинг ишларига бурилса, бўлди, Хидир Сувонович деганимиз оддий Чоршанбиевга айланади, қўяди. Айтайлик, гапни яна ўша «жун» деган мавзудан очамиз. Айримларга ўхшаб Чоршанбиев хўжалик ишларига тегишли кўрсаткичларни айтиш учун қоғоз титкилаб, маълумотларни варақлаб ўтирмайди. Рақамларни тутилмасдан, иккиланмасдан қалаштириб кетаверади. Ҳар юз бош совлиқдан тўқсон тўрттадан қўзи оляпмиз, деган гап нима бўпти. Дастурхонга тортилган қайнатманинг рангига қараб шу сўйилган қўй қайси яйловда боқилганини, ёшини, ранги қорами ёки қамбар бўлганлигини айтиб бера олади. Бир гал унинг ҳатто, ҳов Шоберди бахши, қадам олишини эшитиб (қўй сурувини кўриб эмас, қўйларнинг юришини эшитиб), сурувда неча қўй борлигини айтиб берсам, менга неча кун достон куйлайсиз, деб айтган гапини Шоберди бахши мақтанчоқликка йўя олмаган.

Йилига йиғирма, йиғирма беш тонна жун тайёрлайдиган хўжаликнинг раҳбари қўзиларнинг мавзудан завқ билан икки соатча гурунг берарми, деб ўйлагандим. Қайдам. Лекин Чоршанбиев яна топқирлик қилди. Иборалироқ қилиб айтганда, гапнинг пўст каласини айлантир-айлантир. Тўқсон учинчи йилда одамларга берилган маош -- 166 миллион сўм, давлатга берилган солиқ 105 миллион сўм. Даромаду буромадимизни аяган дўст бўлсангиз ҳов, бой бўлганимиздан сўнг сўрайсиз, деб кулди.

Мен кўпдан бери ўйлаб юрган саволимни кўндаланг қилиш мавриди келганини англаб ўзимни хурсанд бўлгандай чоғладим.

-- Етмишинчи йилларнинг ўрталарида «Бойсун»нинг моли етмиш икки -- етмиш олти минг бўлган. Ҳозир бўлса...

Чоршанбиев гапимни илиб кетади.

-- Бу рост гап, дейди. -- Лекин ўшандан кейин «Бойсун»дан «Ғайрат», «Ҳамза», «Кўрғонча» деган хўжаликлар, «Бандихон» деган туман униб, ажралиб чиқди. Агар, ўшаларнинг молини ҳам қўшиб ҳисоблайдиган бўлсак, мол сони эски ҳолига қайтади-қўйди.

Бу гап мени яна хўжалик ишларидан гап очишимга рағбатлантиргандай бўлади. Мен мухбирона эзмаликни бошлайман. Хом ашёни, айтайлик, жунни қайта ишлайдиган цех-пех қурмаяпсизларми, деяман.

-- Кигиз тайёрлайдиган цех очдик...

-- Эй, зўр иш бўлипти-ку, -- дейди маҳаллий газетанинг мухбири шундай янгиликни бизга эртароқ айтмайсизми, дегандай оҳангда.

-- Ҳа, -- дейди Чоршанбиев ҳам қаноат билан. -- Хурсандов Қорахон деган шўпир йигит цехга бошлиқ бўлди. Кунига тўрт-беш кигиз босишяпти. Халқ ҳунармандчилиги усулида. Энди терини қайта ишлайдиган цех очмоқчимиз.

-- Шу билан муаммоларингиз ҳал бўладими?

Чоршанбиев кулди. Чамаси, саволимга илашган «муаммо» деган сўз унинг кўнглига ўтирмади.

-- Ҳаёт борки, муаммо бор, -- деди у. -- Энди десангиз «Бойсун» хўжалиги яйловларидаги мол 100 мингтача. Унинг бир қисми бир йилда сўйилади. Биласизми, бундан қанча тери тўпланиб қолади. Шунча терини қайта ишлаш цех, завод қуришдан олдин сувини ўйламоқ керак. Унча-мунча жамғарганимиз, тўғриси, молни даволашга харажатларидан ортиб-ортмай келади. Дори-дармон қиммат...

-- «Ветеринария» деган сўзни ўрганмасимиздан илгари мол неча касалликдан йўқолиб кетмаган.

[illegible]

Чорвада битта улоқ нобуд бўлса, шунинг ўзига йиғирматача қоғоз тўлдирамиз. Бироқ чорвадаги халқ алломалари, халқ табобати, халқ тажрибасини тўплаб бирон рисола тайёрлашга, нима учундир биров ҳафсала қилайин демайди.

-- Ана сиз ёзинг шу рисолани. Тажриба бўлса. Қўл қаламга эплашса.

-- Ў, шоир, вақт қани шунга. Бузилиб қолган бир комбайнни тузатиш гоҳида ўнта шеъру иккита ҳикоя ёзишдан қийинроқ кўчади. Кўп нарсани раҳбарликка алиштириб юбордик-ку. Умр деган бўлса...

-- Ҳозир ҳам кеч эмас. Директорликни «тўнтаринг», китоб ёзинг, шеър ёзинг, -- дейман Чоршанбиевга синовчан қараб.

-- Кун ўтмайди...

-- Нега кун ўтмайди? Ҳар кимга ЎЗИ ато қилган ризқ бор. Раису директор бўлмаганларнинг, нима, қорни тўймаяпти, дейсизми? Бунинг устига, Шоберди бахшининг мақоллари билан таърифлайдиган бўлсак, хўжалигингизнинг иқтисодидан шамол эсиб қолган бўлса.

-- Тушунмадингиз, шоир, -- деб кулади Чоршанбиев. -- Қорнимга йиғламайман. Кўп билан одамлар билан ишлаб ўрганганман. Уйда ўтирсам, кун ўтмайди, демоқчиман.

Шоберди бахши томоқ қирди.

-- Бу кишининг сувдан қуруқ чиқмоқчи бўлганлигини кўринг-да. Биз юрибмиз дўмбира билан икки юз хил нағма-музика чертамиз, деб. Хидир Сувоновичнинг усуллари бойроқ. Замонавийроқ. Кўп билан, одамлар билан ишлаб ўрганганман, деган гапларининг ҳаққонийлигини кўринг-да, -- деди Шоберди бахши Чоршанбиевни елкасига қўлини ташлаб. -- Ай, Хидир Сувонович, ай, Чоршанбиев. Мен бўлмасам бузилган комбайнни ким созлайди, деб юрганингиз бўлади, ҳой Чоршанбиев, бу дунёда сиздан не нишона қоляпти, деб сўрасалар, ёзган шеърларингизни пеш қиласиз. Кучингизни икки кишига -- Хидир Сувонович билан Чоршанбиевга бўлиб берганси́з-да. Шундан қайси бири ўзингиз айтаётган бояги одамларга кўпроқ хизмат қилаётганини билолмай мен ҳайрон.

-- Кўп гапирдингиз, нафасингизни ростлаб олинг, -- деб Чоршанбиев бахшига чой узатди. Мавзудан адаштирмоқчи бўлибми, -- Бойсунга Олий қизиқчи келаётганмиш, эшитдингизми, -- деб бутун даврага савол ташлади.

Мен бўлса гурунгга қўшилиб, Хидир Сувонович Чоршанбиев тўғрисида ёзилажак мақоламга ёрдамдошлик қилган унинг Шоберди бахши Болтаевдан миннатдор бўлиб ўтирардим. Икки шоир, икки замондош, икки ҳамюрт ўртасидаги дўстликка ҳавасим келарди.

Олимжон УСАНОВ,
Бойсун тумани.

Ўзбекистон ва Франция археологларининг Бақтрия заминида олиб бораётган изланишлари мавсуми якунланди. Икки мамлакат олимлари дастури уч йилга мўлжалланган бўлиб унда эски Термиз, Ҳатобод шаҳарчаси ва Сурхондарёнинг бошқа масканларида изланишлар олиб бориш мўлжалланган.

Ҳозиргача кўп ишлар қилиб улгурилди. Эски Термиз, ал-Ҳаким ат Термизий мақбараси ва яна турли топилмалар бунинг далилидир. Фан Кушон давлатчилигининг бебаҳо тангалари билан бойиди. Ҳарқалай, булар ҳаммаси эски Термизнинг бунёд бўлган йиллари, давлатимиз тарихига катта хазина, аниқликлар бериши шубҳасиз.

СУРАТДА: Тўхташ Аннаев ва Аллара Анни. Улар қўлида ҳам бир мисқол тарих жамланган бўлса ажаб эмас.

И. ХЎЖАЕВ (ЎзА) олган сурат.

Ҳар кимки ёмон бўлса, жазо топқусидир!

ЕБ ТЎЙМАГАН ЯЛАБ ТЎЙМАС

Элмурод Бойқобилов Қарши темир йўл станциясига поездлардан қабул қилувчи бўлиб ишга кирди-ю «омади» юришиб қолди. Дастлаб маошга қаноат қилиб юрганди, бўлмади. Қовун-қовундан ранг олади деганларидек, у ҳам бир неча ҳамкасби билан тил topishib олди. Қарасаки, қарс икки қўлдан чиқарпти. Элмурод жиноий гуруҳга бош бўлди. Ахир, у бу ернинг баланд-пастини анча тушуниб етганди-да. Нима қил, Қарши станциясида ҳаракатлари таркибидаги вагон ва контейнерларнинг коммерция бракини (пломбаси узилган, эшиги очилган ва бошқа хил камчиликлар) кўп.

Бозида ноёб ва камёб саналган моллар билан тўлдирилган вагонларда коммерция браки бўлмайди, хоҳлаганча ишлатаверасан. Гўё дарёга чекиб урганидай гап. Дарёни ким пақирлаб адо қилганди... Элмурод ана шу ширин йўлда ҳамтовоқларини «рағбатлантириб» турди. Пломбаси узилган ёхуд тўйнуклар ҳосил бўлган вагон ва контейнерларни ўмараверди.

1992 йилнинг қиши. Қантар ойи. Элмурод ўзи билан Баҳодир Тўраевни олди-да, Бишкек шаҳридан Тожикистон республикасига йўл олган 3044-рақамли юк поезди йўлини пойлади. Ҳаял вақт ўтмай поезд Қарши бекатига етиб келди. Иккаласининг ҳам вагонларни қабул қилувчилигига ҳаққи бор. «Тожикхўжмаддавсдо» базасига тегишли 516749788-сонли контейнернинг эшиги 20 сантиметрлар чамаси очиқ қолганлигини кўрган икки ҳамтовоқнинг кўзлари ўйнаб кетди.

-- Баҳодир, кир-чи? -- ундади Элмурод.

Баҳодирга шу керак эди. У контейнер ичкарисига кирди. Анчадан сўнг икки дона «Южанка УКМ» ошхона машиналаридан олиб тушди. Уларнинг нархи ўша пайтда 1280 сўмдан баҳоланарди. Шериклар ўлжани бўлиб олишди-ю, воқеа жойидан узоқлашишди.

Еб тўймаган ялаб тўйдими, деганларидек Элмуроднинг ошиғи олчи бўлаверган, нафси ҳакалак отаверди. Орадан уч ой ўтиб, у жиноий шериклари Юсуп Раҳмонов, Нурали Холиёров, Баҳодир Эгамбердиев, Бахтиёр Бозоровлар билан навбатдаги ўғирликни тунаш учун режа тузди. 4 май куни 4395727-сонли вагоннинг эшиги сал очиқлигидан фойдаланиб, уни темир лом билан кенгайтиришди. Ва «Урал» русумли велосипеддан 5 донасини ўмаришди.

Қараяптики, осмондан ёққан ёмғирдай ўлжалар текинга қўлга киритилмоқда. Бундан уларнинг нафслари баттар ўпқон очди. Орадан 11 кун ўтгач Элмурод Ю. Раҳмонов, Б. Эгамбердиев, Б. Бозоров каби ҳамтовоқлари билан 2357468-сонли контейнернинг том қисмидаги тешик орқали 6 тўп, ҳар тўпи 138 метр бўлган газмолни олдилар. Газмол Японияда ишлаб чиқарилган. Ҳар бир метри 229 рубл 63 тийин. Ўғирланган мол ҳажми 31688 рублдан зиёд эди. Шерикларнинг бу билан нафси қонмади. Поездларни қабул қилувчи Юсуп Раҳмонов махсус микрофон орқали бекат навбатчисини огоҳлантириб, ўзи тунаган контейнер юкланган платформани узиш лозимлигини билдиради. Қарангки, машинистлар ҳам «ўзларидан» экан. Машинист Т. Эшноров ва поездларни тузувчи Ю. Мўйдиновлар ишни дўндириб ташлашди. Бундан «руҳланган» ҳамтовоқлар контейнерни яна ўмаришди. Япония маҳсулоти бўлган 207 метр газмолни ўраб-чирмаб ташқарига олиб чиқишди. Унинг баҳоси 47 минг 533 рублни ташкил қиларди. Элмурод «шеф» ва унинг иккинчи қўли ҳисобланган Юсуп Раҳмонов матони 3,5 тўпдан олдилар. Қолганини бошқаларга тарқатишди. Шу кун улар ушбу контейнердан жами 15 тўп, яъни 345 метр газмолни талон-торож қилдилар. Газмолнинг жами қиймати 79222 рубль.

Уюшган жиноий гуруҳ аъзолари шу тарзда рўзғорини боқаётган даргоҳ остонасига тупуришди. Давлат маҳсулотини кўз қорачиғидай асраб, уни жамиятга бус-бутун элтиш ўрнига талон-торож қилишди. Улар яна бир қанча жиноятларга қўл уришганди. Бироқ...

Қинғирликка рўжу қўйган бу жиноий гуруҳ аъзолари халқ суди ҳукми билан турли муддатларга озодликдан маҳрум қилинди. Шу тариқа 18 нафар шахсдан иборат бу жиноий гуруҳ фаолиятига нуқта қўйилди.

Олий суд томонидан ҳукм ўз кучида қолдирилди. Шундай қилиб, нафс бандаларининг қилмиши фош қилинди.

Р. ВАКИЛОВ,
Қашқадарё вилоят суди судьяси
Ў. ҲАЙДАРОВ,
вилоят ИИБ матбуот гуруҳи катта нозири, милиция катта лейтенанти.

ЮРАКДА БЎЛАДИ ВАТАН ДЕГАНИ

Зулфия БОБОЕВА

Ўн йиллар бўлди, Зулфия Бобоева ҳақида катта-кичик ижодий давраларда самимий гаплар айтилади. Унинг ғоят нозик ва бетакрор маҳзун шеърлари кўпларнинг кўнглига сингиб кетди ҳам. Яратган эса унга илоҳий сабр-бардошни, катта Юракни ато этган экан...

Тилагимиз: илоё, Зулфиянинг дардли шеърияти дилларга нурдек сингаверсин!

ОНА ТИЛИМ

Мен жонни нетаман усиз дунёда,
Она тилим маним жонимдан ортиқ.
У мени сақлайди ўлик рўёдан,
Танаввул қилган оқ нонимдан ортиқ.
Чин ошиқ юрак-ла севаман уни,
У яшайди мудом ёнган дилимда.
Мен кулсам куламан кулгуларимни
Ҳамда йиғлашимни она тилимда.

ЭНГ ЯХШИ ОДАМГА АЙЛАНИНГ

Энг яхши одамга айланиб юринг:
Бир кунга бўлмаса, бирор соатга.
Ўзингизни қўйинг қуёш билан тенг,
Садоқат кўргазинг мана шу бахтга.
Энг яхши одамга айланинг аввал,
Келтирган бўлса ҳам ёмонлик самар.
Ёки яхшиликдан бордй-ю сал-пал,
Кафилман бир зиён кўрсангиз агар.
Энг яхши одамга айланинг тезрок,
Шартим оғир эмас, бажарса бўлар.
Ер сизни бағрига тортмайди мутлок,
Кўмса олқишларга кўмади гуллар.
Энг яхши одамга айланинг бир бор,
Чекинг интилишнинг шундай ғамини.
Кўрсатиб беради шунда турналар,
Кенг осмон қаерда жойлашганини...

МЕНДА НИМА ГУНОҲ?

Менда нима гунох, қайдандир бесас
Эргашган дардларга жисмимни бериб.
Ўргатган бўлмасам кувончнинг эмас,
Қайғунинг тилида гапир тилим деб.
Менда нима гунох, бир одам ўйлаб,
Айтса ҳам севаман деб сени ҳар гал.
Ич-ичдан ёнсам ҳам танҳолик қийнаб,
Севмасам чин ишқни кутмасдан аввал.
Менда нима гунох, ўтдан гул териб,
Ёруғ келажакни орзиқиб кутсам.

Мени шеър, мен эса йиқилмасин деб,
Ўз қадримни суяб дунёдан ўтсам.
***
Ўзига этса ҳам фариштлар тенг,
Билинмай кетса-да ҳаётнинг ками.
Осмонлардан тушиб, илтимос, бўлинг,
Бўлинг олдингидек ернинг одами.
Марҳамати шулдир тақдир азалнинг,
Оқар дарё бўлиб кўзда ёшлари.
Истагани билан ер одамининг,
Кўқдан топилмайди қариндошлари.
Худонинг жуда кўп гувоҳлари бор,
Эргашиб чиқади барчаси бирга.
Одамнинг жуда кўп гуноҳлари бор,
Кўкларга сиғмайди, сиғмаса ерга.

БОЛАЛИГИМНИ ҚЎМСАБ

Соғинчларга қалби ватанман,
Осмонимда бунингсиз моҳ йўқ.
Қушларгача ҳатто айтганман,
Болалигим сенда гуноҳ йўқ!
Фариштами титроқ лолалар,
Томлар бўйлаб югурдим, чопдим.
Нима эди ўша лаҳзалар,
На учратдим, на излаб топдим.
Вақт емирди йиллар бағрини...
Айтолмайман юздан бирин ҳам.
Айтолмайман таърифларини,
Ёш келади кўзимга айтсам.
Катталикнинг йўллари узун,
Парвосиз дил ноласигимга,
Қайтсам ўша онларга бир зум,
Қайтсам бир бор болалигимга!

Соғинчларга қалби ватанман,
Осмонимда бунингсиз моҳ йўқ,
Қушларгача ҳатто айтганман,
Болалигим, сенда гуноҳ йўқ!...

ШОИРЛИК ШУМИКАН...

Шоир бўлгим келар билмадим нега,
Олам сирларини бир билгим келар.
Гулларни чиқариб қалбим тахтига,
Оддий бир чўпни ҳам шеър қилгим келар.

Ҳозирча ноаён, нега қодирман,
Маъюс давраларда билинар жойим.
Кўриб турибсиз-ку ёзаётирман,
Менга назарини солган худойим.

Менга юлдузлардан афсона тушган,
Ҳаяжон ичида кўзим ёшланган.
Битта дард ўзини юз дардга қўшган,
Шоирлик шумикан дарддан бошланган.

Шоирлик шумикан, қийналса-да жон,
Ёгса-да бошимга ташвишлар қори,
Тинмай юксалгим бор яхшилик томон,
Ёмондан тургим бор анча юқори!

ВАТАН ШУ...

Тилда лоф урмаслар зинҳор қичқириб,
Ўйламоқ эмасдир, бу ҳеч эртани.
Ихтиёрни тилга яшаманг бериб,
Юракда бўлади Ватан дегани.

Ватан шу: кимники кўкси яродур,
Меҳр малҳами-ла боғлай олсангиз.

Ватан шу: хазонрез бўлганда содир,
Япроқлар бошида йиғлай олсангиз.

Ватан шу: тупроғин ҳидидан таниб,
Чироқлар ёқсангиз оқшомларига.
Ватан шу: четларда ўтмай ястаниб,
Сал нажот берсангиз армонларига.

Ватан шу: қадрлаб номусни, орни,
Малол олмасангиз муз қорларини.
Ватан шу: тортиб ҳам минг бор озорни,
Омон сақласангиз баҳорларини.
***
Бир кунимга яраган ҳаёт,
Қутлаб қўйинг гуллар умримни.
Чиқараман бир куни қанот.
Қабул қилар тангри узримни...

Қайтади бу дунёга қадрим,
Баҳор мени сўраган кундан.
Айтганман бир кудукка дардим,
Ўсиб чиқар қамишлар ундан...

МУҲАББАТ ЮҚОРИ

Менда кўл чўзмоқдан бир зум толмайман,
Сарф бўлар эҳтимол умримнинг бори.
Ҳеч ўзимни унга тенг қилолмайман,
Муҳаббат юқори, мендан юқори.

Мен ер одамиман ҳаётим хира,
Ундан узолмайман хаёлни сира,
Хазонлар ичраман, армонлар ичра,
Муҳаббат юқори, мендан юқори.

Усиз лаҳзалардан тортдим кўп алам,
Уйғонсам ҳар саҳар киприкларим нам.
Қанотли тулпорлар олиб учса ҳам,
Муҳаббат юқори, мендан юқори.

Муҳаббатсиз ўсманг, унманг, турналар.
Севги йўқ десалар, кўнманг, турналар,
Оёғим остига қўнманг, турналар,
Муҳаббат юқори, мендан юқори.

Қалбимда бир соғинч -- буюклик дўсти,
Орзу кушим йўлин шамоллар тўсди.
У эса тобора баландлаб ўсди,
Муҳаббат юқори мендан юқори.

Барчанинг бошини эгар бир-бир у,
Бу умр ўткинчи деганлари шу.
Мен тупроқ бўламан, қолади мангу,
Муҳаббат юқори, мендан юқори.

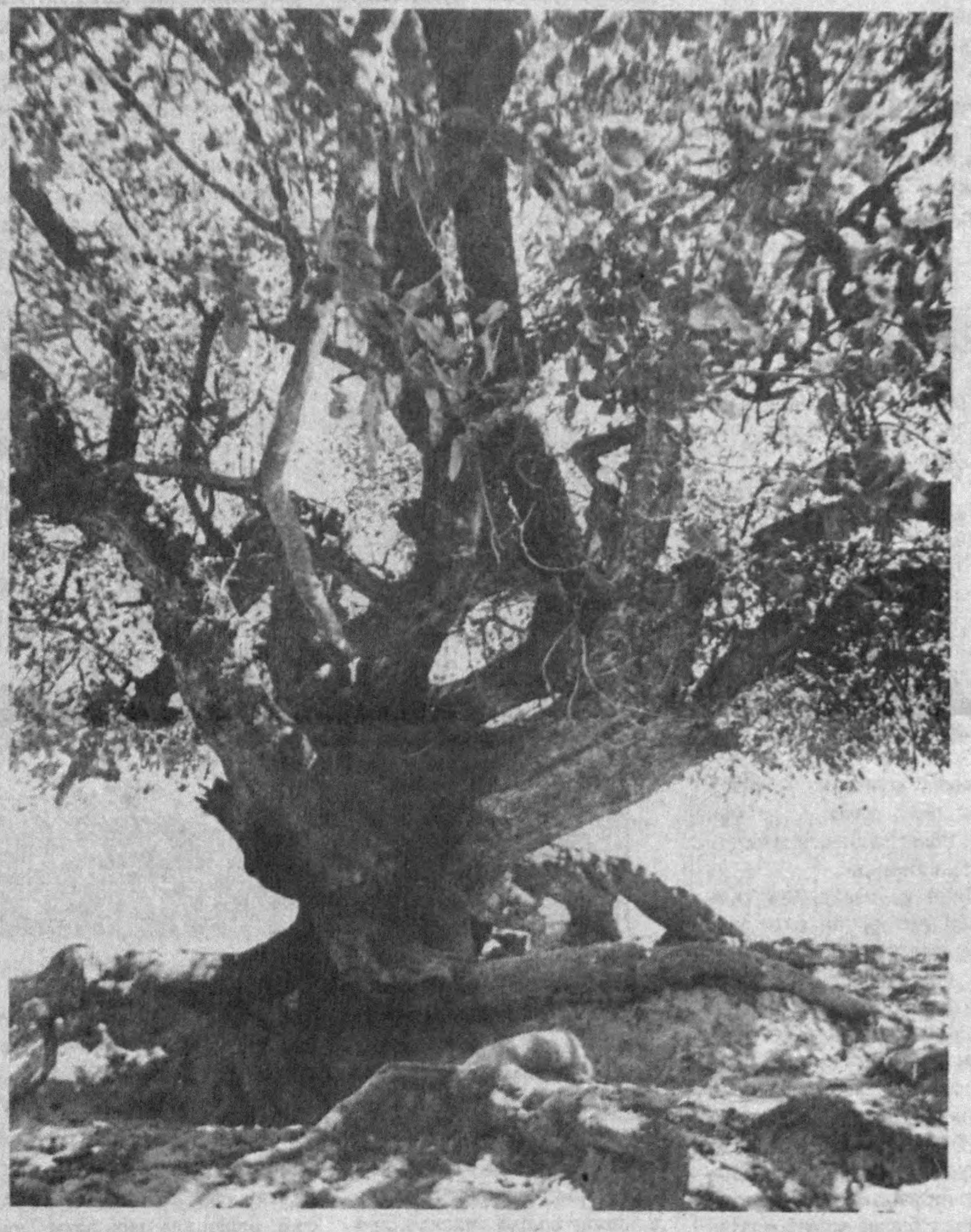

Мозийдан мерос. А. ТЎРАЕВ сурат-лавҳаси.

ҒАРОЙИБ ДУНЁ

ИЛДАМЛАРНИНГ ИЛДАМИ

НОРВЕГИЯЛИК Эрнст Менсен тез юрадиган одам ҳисобланади. У атиги 14 кунда Париждан Москвагача пиёда келган. Истанбулдан Калькуттага ва Калькуттадан Истанбулга қилган саёҳатида эса 59 кун сарфлаган. Ҳаммаси бўлиб масофа 8856 километрни ташкил этган. Эрнст бу йўлни пиёда босиб ўтган.

* * *

36 ЁШЛИ француз Жан Буссике Англиянинг Блэкберн шаҳри четида тез юриш бўйича рекорд ўрнатган. У марафон усулида бир кечакундузда 264 километр масофани босиб ўтди. Бу юришни у шанба куни кундузи бошлаб, туни билан юрди ва якшанба куни эрталаб тугатди.

* * *

ИСПАНИЯДА яшовчи Хосе Гонсалес 3 километрни 22 дақиқада босиб ўтди. Шу ҳам натижа бўлдими, бошқалар ундан ҳам тез югуради, деб айтарсиз. Гап шундаки, Гонсалес бу масофани югуриб эмас, балки умбалоқ ошиб ишғол этди. У мунтазам машқ қилиб, кейинчалик 42 километрлик масофани ҳам ўмбалоқ ошиб ўтган.

166 МАРТА КЎП

ШВЕЙЦАРИЯЛИК Рольф Гериг оёқ-қўлларини ерга тираб ётганча кўл тиззаларини букиб ва тўғрилаб 10195 марта машқ бажарди. Бунга 4 соат вақт кетди. Дарвоқе, у ҳар соатда 5 дақиқадан дам олди. Яна шуни ҳам айтиш кераккки, Рольф аввалги рекордни янгилашга муваффақ бўлди, яъни собиқ рекордчидан 166 марта кўп машқ бажарган.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 9

Ўз ТВ I
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун фильмлар: «Кучук бола ва эски шиппакча», «Қойилмақом Гоша», «Аралаш».
18.35 «Шу азиз Ватан -- барчамизники».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Бозор иқтисодиёти сабоқлари».
19.40 «Ёшлар ижоди». Алишер Навоий номидаги Ўзбек Давлат опера ва балет Катта театрининг солистлари -- Нозима Умарова ва Мурод Усмонов.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ёшлик» студияси. «Бир ўлка-ки...»
21.40 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Дунёнинг ишлари». Телеспектакль. 1-қисм.
23.00 -- 23.25 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
19.00 «Деҳқон ҳиммати».
19.30 «Жонли тил».
20.30 Хор куйларидан концерт.
21.00 -- 22.20 «Операция Ы ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари». Бадиий фильм.

ЎзТВ III
18.10 -- 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультикарусель».
19.55 «Бахтли қадам». Телефильм.
«ОМАД» таништиради:
20.25 «Совға».
20.55 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
21.15 Эълонлар.
21.25 Видео -- «О».
23.05 Эълонлар.
23.15 «Курьер».
23.35 «... Яна об-ҳаво ҳақида».
23.50 -- 00.05 «Постфактум».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
18.15 «Тиғиз пайт».
18.25 Мультфильм.
18.45 «Ўйинчоқ». Бадиий фильм («Коламбия пикчерс», АҚШ).
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Спорт уик-энди». «Париж -- Гранада -- Дакар» раллиси.
21.55 «Олтин куй».
22.45 -- 23.15 «Юмор антологияси».

СЕШАНБА, 10

ЎзТВ I
7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 «Упирилиш». Бадиий фильм.
10.35 «Ўйла! Изла! Топ!» кўрсатувининг Янги йилга бағишланган сони.
11.55 «Кафолат».
12.25 «Ёшлик» студияси. «Фахрийлар -- фахримиз».
13.05 -- 14.35 Ҳайдар Муҳаммад. «Ҳазилкаш шоҳ». Ҳ. Ҳ. Ниёзий номидаги Қўқон театрининг спектакли.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ҳўтикча ҳақида эртак». Мультфильм.
18.20 «Ислоҳот ва масъулият».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Осойишталик посбонлари». Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
19.40 «Маърифат маскани». Ойбек уй-музейидан репортаж.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «XXI аср бўсағасида». Маърифий суҳбатлар.
21.30 Лирик концерт.
22.00 Ўткир Ҳошимов. «Дунёнинг ишлари». Телеспектакль. 2-қисм.
23.20 -- 23.45 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
18.30 «Мультфейерверк».
19.00 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.20 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.00 «Видеогид».
20.20 «Теле-ателье-шоу».
20.30 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.15 -- 22.55 «Кинонигоҳ».

ЎзТВ III
18.10 -- 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультикарусель».
*
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
19.55 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.15 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.15 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.30 «Чин-сэн» (корейс тилида).
22.10 «Анор меваси».
22.40 Европа эстрадаси юлдузлари (такрор.).
23.20 -- 23.35 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.30 -- 9.00 «Тонг».
***
18.00 «Веди».
18.30 «СБ» жумбоғи».
18.40 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал (Мексика).
19.55 «Мавзу».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Илк манбадан».
21.50 «Париж -- Гранада -- Дакар» раллиси.
22.10 -- 23.55 Ғалабанинг 50 йиллигига. «Тирикларни чорлайман». «Болаликдан». Бадиий фильм («Беларусь- фильм», 1966 й.)

ЧОРШАНБА, 11

ЎзТВ I
7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 «Ҳур қиз». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ботаника.
11.00 Немис тили.
11.20 «Тошкент лавҳалари». Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
12.00 «Оталар чойхонаси -- кулгу кошонаси».
12.50 -- 14.50 «Болалигим -- подшолигим». «Кичкинтой» видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Серғайрат кампир». Мультфильм.
18.25 «Тараққиёт».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Спорт хабарномаси.
19.35 «Водий тароналари». Концерт.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. «Экранда -- Андижон вилояти».
21.30 «Мозийга бир назар».
21.55 «Бахт кулиб боққанда». Бадиий фильм.
23.20 -- 23.45 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 «Танишув».
18.50 «02» тўлқинида.
19.15 «Бизнес -- банк».
19.30 «Ёдингдами, дўстим...»
19.45 «Тошкент оқшомида».
20.45 «Фильмлар ва тақдирлар». Кинокўрсатув (рус тилида)..
21.25 -- 22.50 Ж. Арутюнян. «199-бемор». М. Горький номидаги Фарғона вилоят рус театрининг спектакли.

ЎзТВ III
18.10 -- 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультикарусель».
19.55 «Синема». 1994 йилнинг энг яхши Европа фильмлари.
20.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
*
21.30 -- 00.30 «ОМАД» таништиради: «Спорт қитъаси».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.30 -- 9.00 «Тонг».
***
18.00 Эфирда -- Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
18.45 «Ким аслида ким?», XX аср. Н. Вавилов.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.55 «Қишлоқ ҳаёти» Ю. Черниченко билан».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Монолог».
21.50 -- 22.15 «Париж -- Гранада -- Дакар» раллиси.

ПАЙШАНБА, 12

ЎзТВ I
7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
* * *
9.00 «Шум бола». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Табиатшунослик.
11.00 «Ёшлик» студияси. «Эзгуликка интилиб».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи.
12.00 «Қувноқ дақиқалар».
12.30 «Саломат бўлинг!».
12.50 -- 14.50 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мультфильм.
18.25 «Экран куйлари». Киноконцерт.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Тилга эътибор...»
20.00 Бир жуфт қушиқ.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 Мумтоз куйлардан концерт.
21.40 «Шоқол қопқони». Бадиий фильм.
23.00 -- 23.25 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
18.30 «Омад» тақвими.
18.35 «Жозиба».
18.55 «Ишингиз бароридан келсин!»
19.10 «Муҳаббатга ошно қалблар».
19.30 Бир шингил ҳангома.
19.40 «Теле-ателье-шоу».
19.50 Видео янгиликлари.
20.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.00 -- 22.40 «Кинонигоҳ».

ЎзТВ III
18.10 -- 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультикарусель».
19.55 «Фармон ва ижро».
20.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
*
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
21.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
21.35 «Навоий -- Зарафшон». Янги йил учрашувлари (такрор.).
22.20 -- 23.20 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.30 -- 9.00 «Тонг».
* * *
18.00 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.30 «Россия тароналари». М. Азаренко куйлайди.
18.45 «Ким аслида ким?». XX аср. Чемберлен.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.55 «Кумушранг шар». В. Вульфнинг муаллифлик кўрсатуви.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Москва -- Кремль».
22.00 -- 22.10 «Париж--Гранада--Дакар» раллиси.

ЖУМА, 13

ЎзТВ I
7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 «Қиммат бола». Бадиий фильм.
10.20 «Ўлмас касб соҳиблари». Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 «Кичкинтой»га хат келди.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Математика.
12.00 Немис тили.
12.20 «Ҳуқуқингизни биласизми?»
12.40 «Форс кўрфазининг жилолари».
13.05 -- 14.05 «Ёшлик» студияси. «Янги йил арафасида».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Кашф этилаётган имкониятлар».
18.40 «Шеърий дақиқалар». Жўлмирза Оймирзаев.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Эъзоздаги қўшиқлар».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Шум болалар чойхонаси».
22.00 «Оила сирлари». Бадиий фильм.
23.25 -- 23.50 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Учқун».
19.00 «Билиб қўйган яхши».
19.25 «Ҳуқуқ ҳимоячилари».
19.55 «Менинг маҳаллам».
20.35 «Шоҳсупа сари» (рус тилида).
21.05 «Чет эл киноси юлдузлари». Роми Шнайдер, Ален Делон (рус тилида).
21.45 -- 00.25 «Миллионер аёл». Бадиий фильм. 1--2-сериялар.

ЎзТВ III
18.10 -- 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультикарусель».
19.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
*
«ОМАД» таништиради:
20.50 «Камалак».
21.10 Эълонлар.
21.20 «Даракчи».
21.30 Эълонлар.
21.40 -- 23.10 Видео-«О».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.30 -- 9.00 «Тонг».
* * *
18.00 «Инсон ва қонун».
18.30 «50 йил муқаддам ушбу кунларда».
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Бомонд».
19.20 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.50 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
22.00 -- 23.00 «Детективлар клуби»да. «Гуруҳ». Телесериал (Франция). 1-серия.

ШАНБА, 14

ЎзТВ I
7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 «Диққат, тошбақа». Бадиий фильм.
10.20 «Д.Д.Д. ва бошқалар». Спорт кўрсатуви.
11.20 «Цирк! Цирк! Цирк!»
12.20 «Оламни асранг!».
12.50 Гитара тароналари.
13.15 «Компьютер -- шоу». Истеъдодли ёшлар телекўрик-танлови.
14.15 -- 16.15 «Маънавият» виедоканали.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ўйин», «Кечикмадим». Мультфильмлар.
18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб...»
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Спорт хабарномаси.
19.35 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Мардлар қўриқлайди Ватанни». Ватан ҳимоячилари кунига бағишланган тантанали кеча ва концерт. «Туркистон» саройидан ёзиб олинган.
22.40 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
9.00 «Мультфейерверк».
9.30 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
9.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
10.30 «Видеогид».
10.50 «Теле-ателье-шоу».
11.00 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.45 «Кинонигоҳ».
13.25 «Омад» тавқими.
13.30 «Жозиба».
13.50 «Ишингиз бароридан келсин!»
14.05 «Муҳаббатга ошно қалблар».
14.25 Бир шингил ҳангома.
14.35 «Теле-ателье-шоу».
14.45 Видео янгиликлари.
15.05 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
15.50 -- 17.30 «Кинонигоҳ».
* * *
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 -- 22.05 «Спорт-тайм» видеоканали:
-- «Соккер-клуб».
-- «Лидер».
-- «Арт-спорт».
-- «Юниор».
-- «Кинематограф».

ЎзТВ III
10.00 Болалар учун фильм. «Қорқиз».
11.05 «Хонадонингизга осойишталик» (такрор.).
11.35 -- 12.15 «Безнен мирас» (татар тилида).
* * *
18.10 -- 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультикарусель».
*
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
19.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.20 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўлидан».
20.55 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.05 «Колумб кашф этган диёр». 4-фильм. «Америка пахтаси».
21.55 «Дидар» (қозоқ тилида).
22.35 «Бу ажиб дунё».
22.55 -- 23.05 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
17.45 «Ўшангача ва ундан сўнг». Кўрсатувни В. Молчанов олиб боради.
18.25 Мультфильм.
18.40 Ким Бэссенджер «Номаълум аёл билан учрашув» бадиий фильмида (АҚШ).
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.45 «Париж--Гранада--Дакар» раллиси.
22.00 «Кулги панорамаси». Кўрсатувни Е. Петросян олиб боради.
22.45 -- 23.50 «Останкино» хит-паради.

ЯКШАНБА, 15

ЎзТВ I
7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 «Кичкина деманг бизни...» Боғча тарбияланувчиларининг ҳаракатли спорт ўйинлари.
10.00 «Ёшлик» студияси. «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Халқ ижодиёти». «Баҳор» концерт залидан ёзиб олинган.
12.40 «Оталар сўзи -- ақлнинг кўзи» почтасидан.
13.40 -- 14.30 Ўзбекистон халқ артисти Обид Юнусовнинг ижодий кечаси.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Қиз ва қуёнчалар», «Суварак», «Бир томчи». Мультфильмлар.
18.25 «Наштар» саҳифаларида.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 Эълонлар.
19.35 «Ойнаи жаҳонда...»
19.55 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси дуторчилар ансамблининг концерти.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Она». Бадиий фильм (Ҳиндистон). 1--2-сериялар.
23.40 -- 00.10 «Ҳафтанома».

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
17.00 «Совға».
17.30 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
17.50 Эълонлар.
18.00 Видео-«О».
19.35 Эълонлар.
19.40 «Курьер».
20.00 «...Яна об-ҳаво ҳақида».
20.15 «Постфактум».
20.25 «Камалак».
20.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари.
21.00 Эълонлар.
21.10 «Даракчи».
21.20 Эълонлар.
21.30 -- 23.10 Видео-«О».

ЎзТВ III
10.00 «Майин ғусса билан...»
*
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
10.45 Немис тилида кўрсатув.
11.25 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида». Рим.
11.15 -- 12.55 Болалар учун фильм. «Ўн икки ой».
* * *
18.10 -- 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.40 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
21.05 «Интерпартнёр».
21.55 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.10 «Подиум».
22.30 «Бу ажиб дунё».
22.50 -- 23.05 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
17.40 «Европага қараган дераза». Кўрсатувни Д. Киселев олиб боради.
18.10 Янгиликлар.
18.20 «Уолли қаерда?», «Питер Пуш». Мультфильмлар (АҚШ).
19.20 «Россиянинг кичик шаҳарлари». Электросталь шаҳри.
19.55 «Жуфтми -- тоқ». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (Италия, 1979 й.).
22.00 -- 22.50 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.

«САВАТ» фирмаси
ТУГАТИЛАДИ
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддат ичида қабул қилинади.
Манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Лоҳутий кўчаси, 42-уй.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги меҳнат фахрийси
Раҳматжон ЗУФАРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир: Азим СУЮН

Таҳрир ҳайъати:
Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Азиз ҚАЮМОВ, Алишер МАРДИЕВ, Аслиддин БОЛИЕВ(масъул котиб), Ислом ШОҒУЛОМОВ, Тўхтамурод ТОШЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳайрулла ЖЎРАЕВ, Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими - 33-11-49, 32-53-15.
Қабулхона -- 33-65-45, 32-55-15.

Реклама ва эълонлар бўлими тел: 33-38-55, 32-54-12.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда -- 5-27-11; Жиззахда -- 3-31-86; Нукусда -- 7-58-83; Самарқандда -- 35-22-90; Бухорода -- 3-54-87; Навоийда -- 3-74-76; Қаршида -- 3-25-79; Урганчда -- 6-51-35; Гулистонда -- 2-26-22; Наманганда --6-43-43; Қумқўрғонда -- 5-26-24; Фарғонада -- 26-37-16.

Рўйхатдан ўтиш тартиби №00 120. · Газета офсет усулида А--2 форматида босилади. · Ҳажми 2 босма табоқ. · Босишга топшириш вақти -- 21.00. Топширилди -- 22.45. Г -- 0004, 43324 нусхада босилди.

Навбатчи муҳаррир Қ. ЭШМАТОВ, навбатчи М. МИРФАЙЗИЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6.